

રમાર્ત મતે અનાધીકારી સન્યાસી તે કહેવાતા

શંકરાચાર્ય શ્રીયુત માધવતીર્થે રવામિ-

નારાયણ સંપ્રદાયીઓ સાથે આરં-

ભેલા કલહનું સંક્ષિપ્ત વર્ણન

તથા શ્રીયુત

માધવતીર્થને પ્રશ્નો.

(જેના જવાબો હજુ સુધી બહાર પડ્યા નથી.)

સુન્દર દેશીમિત્ર એનજન પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ.—સુરત

સંવત ૧૯૬૪

સને ૧૯૦૮.

પ્રકાશક—એક સત્સંગી.

સ્માર્ત મતે અનાધિકારી સન્યાસી તે કહેવાતા

શંકરાચાર્ય શ્રીયુત માધવતીર્થને પ્રશ્નો

હારકાની શારદા પીઠપર દેવવસાત પિકારૂં થયેલાં શ્રીયુત માધવતીર્થ કે જેઓએ ગુરુ-
રાતમાં વિજય યાત્રાએ સંચાર કરવા નિકળી આર્યસમાજીઓ સાથે નાહકનો ઝગડો મચાવી
આજ લગભગ એક વરસથી શ્રીસહજનંદસ્વામિએ પ્રવરતાવેલા સ્વામિનારાયણના સંપ્રદાયના
અનુયાયીઓની પુઠે પડી તેઓએ જે અનાહુત ધર્મદ્વેષ, જાતિ ક્લેશ અને સત્યનો વિશ્લેષ
આરંભ્યો છે, તેઓ પ્રત્યે સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના અનુયાયીએ પુછેલા પ્રશ્નો કે જે સુરત
ખાતેથી પ્રગટ થતાં દેશીમિત્ર પત્રમાં છપાઇ ગયાં છે તેના જવાબો બહાર પાડવાને હજી
સુધી સામર્થ્યવાન થયાં નથી એ ખરેખર દલગીર થવા જોગ છે. પ્રીય વાંચક, સ્વામિનારાયણી-
ઓને આ પ્રશ્નો પુછવાની કેમ ફરજ પડી તેનો કાંઈક ખ્યાલ આપવાને જો હું અત્રે કેટલીક
હકીગત જણાવીશ તો વાંચકને સહેજ ધ્યાનમાં આવશે કે, પોતાનો ધર્મ પાળનાર ચુસ્ત સ્વામિ-
નારાયણીઓ પ્રત્યે શ્રીયુત માધવતીર્થ કેવું વર્તન ચલાવ્યું છે, તેમજ ચાલુ ખટપટ શી રીતે
ઉભી થઇ તે જુદા જુદા લેખો ઉપરથી જેમ જણાય છે તેમ ક્રમસહ આપીશું તો તે સમયોચિ-
તજ ગણાશે.

(૧) માધવતીર્થ ગયા માધમાસ કે તે અરસામાં માંડવી ગયા. ત્યાં સચ્ચિદાનંદ નામના
કોઇ એક દેશી મનુષ્યે પોતાને સ્વામિનારાયણવાળાની માફી માંગવી પડેલી તેનું વૈર વાળવા-
ની ઇચ્છાથી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાય સંબંધી અજ્ઞાની, પણ કોઇ પણ રીતે નામના મેળવવાની
લાલસાવાળા માધવતીર્થને ખડું ખોટું સમજાવ્યું, ને તે ઉતાવળીઆ સ્વભાવના હોવાથી, બ-
વિષ્યનો દિવ્યદર્શી વિચાર ન કરતાં તેમણે તેને એક પત્ર લખ્યો. આ પત્ર હાલની કડવાસ બ-
રેલી ચર્ચાનું મૂળ જણાય છે.

(૨) ઉપરનો પત્ર સચ્ચિદાનંદે છપાવ્યો તેથી કેટલાક ગૃહસ્થ સત્સંગીઓ માધવતીર્થની
પાસે ખુલાસો માંગવા ગયા. તેમનો ખુલાસો જો કે સબ્ય છે, તોપણ આ ચર્ચાને જન્મ આ-
નાર અવેદીક ગ્રન્થ તેઓએ તેમાંથી દુર કરવાનું દુરસ્ત ધાર્યું નહિ એમ જણાય છે.

(૩) જ્યારે આ સત્સંગીઓને આમ સીધે સીધો ખુલાસો ન મળ્યો ત્યારે તેમણે પોતા-
ના આચાર્ય શ્રી મારફતે તેનું નિરાકરણ કરાવી પોતાની જાતીમાં કલહ ન પેસે એવો રસ્તો
લેવા ધાર્યું હોય એમ લાગે છે.

આથી તેમના વરતાવની ગાદીના આચાર્ય મહારાજે માધવતીર્થને એક પત્ર લખ્યો આ
પત્ર લખેજ સબ્ય અને વિનૂત છે, અને તેનો જવાબ કહેવાતા શંકરાચાર્ય મહારાજે શા માટે
નહિં આપ્યો હોય તે જણાવું નથી.

(૪) પોતાના પત્રનો જવાબ ન મળવાથી તેમણે પોતાના સત્સંગીઓ જોગ એક આજ્ઞા
પત્ર કાઢ્યું અને કોઇ પણ પ્રકારનો આક્ષેપ કોઇ કરે તે પર લક્ષ ન આપતાં જાત હો તેમની
પત્ર કાઢ્યું અને કોઇ પણ પ્રકારનો આક્ષેપ કોઇ કરે તે પર લક્ષ ન આપતાં જાત હો તેમની

શીક્ષાપત્રીમાં જણાવેલી આજ્ઞાઓ પ્રમાણે વર્તવાને તેમણે તેમને આગ્રહ કીધો આજ વખતે માંડવીના કોઈક અહસ્થ રા. ભગવાનજીએ પોતાના સંપ્રદાયના સાધુ, બ્રહ્મચારીઓને ત્યાં તેડાવ્યા હોય અને માધવતીર્થને તેમની સાથે ચર્ચા ચલાવી નિર્ણય કરવાને, તથા જ્ઞાતિનો કલેશ દૂર કરવા કહ્યું હોય એમ પણ જણાય છે. માધવતીર્થે, આવી રીતે આંગણે આવી શાંતિથી નિરાકરણ કરવાની ઇચ્છાવાળા બ્રહ્મચારીઓની અવગણના શા માટે કીધી હશે, તે તેમના કોઈ પણ લેખથી માલમ પડતું નથી,

(૫) આ વખતેજ કોઈ સ્વાર્થ સાધકે પોતાનું ઉદર ભરવામાં વિરોધી થઈ પડેલા આ સંપ્રદાયના સાધુ બ્રહ્મચારીઓ વિરુદ્ધ કેટલીક ખોટી વાર્તા માધવતીર્થને કહી હોય એમ જણાય છે. આ કહેવાવાળો બાવો સુખદેવદાસ કોણ છે કે કેવો છે તે તો કોઈ પણ પક્ષના લેખપરથી માલમ પડતું નથી, પરંતુ તેની જે જુગાની માધવતીર્થે તેના કહેવાપરથી બહાર પાડેલા “ધર્મ ન્યાય પ્રકરણ” નામના ચોપાનીઆમાં આપી છે તેથી જોઈશું તો સ્પષ્ટ થાય છે કે તે માણસ ઇર્ષ્યાળુ, અને સ્વાર્થીય હોવો જોઈએ. અને માધવતીર્થને તેણે પોતાનું કોઈ કાર્ય સાંધી લેવામાં માત્ર હથિયારજ બનાવ્યા દેખાય છે.

(૬) અત્રેથી માધવતીર્થ નાંદોદ ગયા અને ત્યાં પણ તેમણે પાછું આ કામ નવેસરથી આરંભ્યું, આ સરખાત તેમણે લખીને કે બોલીને કરી તે કાંઈ જણાતું નથી. પણ આથી બ્રાહ્મણ જ્ઞાતિઓમાં કલહ થયો, અને કેટલાકોને દુઃખ થયું એ વિદિત થાય છે. આવા દુઃખથી ત્રાસેલા પણ ધર્મ ચુસ્ત એક બ્રાહ્મણ જેમનું નામ ગણપતરામ જણાય છે તેમણે માધવતીર્થને શાસ્ત્રાર્થ કરી આ બાબતનો નિર્ણય કરવાને વિનંતી કીધી હતી.

(૭) આના જવાબમાં માધવતીર્થે કાંઈક સભા કરવાનું કયુલ્યું હોવું જોઈએ, કારણ કે તેમની સભાને દિવસે આ ગણપતરામ પોતાના વિદ્વાન સાધુ બ્રહ્મચારીઓને લઈને ત્યાં ગયા હતા એમ માધવતીર્થના લેખમાંથી જણાય છે, આવી રીતે શાસ્ત્રાર્થ ન થતાં ઉલટી ગણપતરામ ની પીડા વધી હોય એમ અનુમાન થાય છે. કારણ કે ગણપતરામે તેમને એક બીજી લિખિત અરજી મોકલેલી જેવામાં આવે છે.

(૮) આ અરજીના જવાબમાં તેમને બે દહાડાની મુદત આપી હોય એમ માલમ પડે છે. નાંદોદ કે બહામ જેવા ગામથી વરતાલ કે વડોદરા જવું, તે પોતાના સાધુ. બ્રહ્મચારી કે શાસ્ત્રી લાવવાને માટે આ મુદત બહુજ દુર્લભ હતી એમ કહ્યા વગર ચાલે નહિ, અને તેથીજ મુદત વધારવાને તેમજ રીતસર શાસ્ત્રાર્થ કરવાને મીં ગણપતરામે બીજીવારની અરજી કીધી હોય એમ જણાય છે.

(૯) આ બીજી અરજીના જવાબ ઉપરથી અત્યાર સુધી માધવતીર્થનો આ કાર્યમાં હસ્તક્ષેપ જ્ઞાતિ મૂલક કે અજ્ઞાન મૂલક હતો એમ જે લાગતું હતું તે માનીનતા ખોટી પડે છે અને તેઓ કોઈ પણ અન્ય હેતુથી આ ઉપદ્રવ આરંભી બેઠા હોય એમ બાસમાન થાય છે, કોઈપણ વ્યક્તિ ના દુઃખ માટે તેઓ બેદરકારી બતાવે એ એક સન્યાસીને કે આચાર્યને બાજતું નથી. કેટલીક શરતો થી તેમણે ગણપતરામની માંગણી સ્વીકારી જણાય છે અને તે ઉપરથી વિશ્વાસ રાખી ગણપતરામે પોતાના સંપ્રદાયના બ્રહ્મચારીઓ, સદગુરુઓ શ્રી શાંતાનંદજી, મુનીશ્વરાનંદજી, બાલમુકુંદાનંદજી, પ્રભૂતિન, તથા તર્કવાચસ્પતિ રાજ્ય શાસ્ત્રી બદિનાથજી અને શાસ્ત્રી ગિરિનજી તથા

રામકૃષ્ણજી આદિને નાંદોદ વા. ભદ્રામ બોલાવ્યા તેઓ ત્યાં કેટલાક દિવસો સુધી પડી રહ્યા પછી માધવતીથે શાસ્ત્રાર્થના અખાડા કીધા.

(૧૦) તેઓ શુદ્ધ નિષ્ઠાથીજ વર્તન કરે છે અને તેથી શાસ્ત્રાર્થ કરશે ને જે તેમાં નિર્ણય આવશે તે સ્વીકારો એક ધર્માચાર્યના પદને દૃઢીપ્યમાન કરશે એવો સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયવાળા ઓનો તેમના ઉપરનો દૃઢ વિશ્વાસ હવે ડગી ગયો અને તેઓએ આદ્યજ્ઞાના કલહથી અકળાઈ તેમની પાસે શાસ્ત્રાર્થ કરાવવાના વધારે સખળ પ્રયત્નો આરંભ્યા અને જેમ જેમ તેઓ મક્કમપણે શાસ્ત્રાર્થ માંગતા ગયા તેમ તેમ અમારા જગદ્ગુરુજીના અંતરમાં અશાંતિ અને અનિશ્ચય વધતા ગયા, તેમના હૃદયમાં શાસ્ત્રાર્થની અને સત્યાન્વે પછુની જગ્યાએ રાગદ્વેષ અને દુરાચરે સ્થાન લીધું અને અજ્ઞાની અથવા તો અવિચારી કાર્યાવલંબીઓની જેવી દુર્દશા થાય છે તેવી હવે તેમની થવા માંડી હોય એમ તેમના આ સમયમાં નીકળેલા પરસ્પર વિરોધી લેખોથી સ્પષ્ટ થાય છે. કારણ કે આ ખટપટી સમયમાં તેમના તરફથી તેમના કુલ મુખત્યારે જાહેર કીધું સ્પષ્ટ થાય છે કે “જગદ્ ગુરુ શ્રી શાસ્ત્રાર્થ કરીને અવેદિકત્વ સિદ્ધ કરવાને તૈયાર છે” જેના જવાબમાં હવે તેમના આચાર્ય શ્રી તરફથી કુલ મુખત્યારનામું લેખને શાસ્ત્રી ગિરિજશંકરે તેમના શાસ્ત્રાર્થનું લખાણ મોકલેલું જોવામાં આવે છે. આનો જવાબ નથી જણાતો, પણ ઉલટું એક ન્હાતું લખાણ “ જગદ્ ગુરુ શ્રી સ્વામિનારાયણ જેવા પુટકળ પંથવાળાઓ જોડે શાસ્ત્રાર્થ કરવું ઉચિત ધારતા નથી. ” એવી મતલબનું જોવામાં આવે છે.

(૧૧) આથી હવે માધવતીથે માત્ર ઉપદ્રવજ કરવા ચાહે છે, સત્યની ઇચ્છા નથી, પરંતુ વધારવામાંજ તેઓ મહત્તા માને છે. અને આ જમાનાના હિરણ્યકશિપુનું રૂપ લેવાને તથા હરિભક્તોનો ફોહ કરી તેમને અનેક રીતે કષ્ટ આપવાનેજ તેઓના હૃદયમાં તીવ્ર લાલસા વર્તે છે એમ આ સર્વે જોળા દીલના અને અત્યાર સુધી તેમના શુદ્ધાશયપર ને શાસ્ત્ર કોહનની ઇચ્છાપર વિશ્વાસિત રહેનારા સ્વામિનારાયણીઓને માલમ પડ્યું અને તેથી તેમણે હવે આ બાબત વધારે રીતસર અને પદ્ધતિ પ્રમાણે ચલાવવાને મુંબાઈ જઈને શેઠ કરમશી દામજીના દ્વારા ત્યાંના શ્રી સ્વામિનારાયણ સત્સંગી સમાજને કહ્યું હોય એમ જાણાય છે. કારણ કે આ ટુંકી પ્રથમ પ્રતિજ્ઞાને તોડનારી ખબર છપાતાંજ મુંબાઈથી રા. લવજીભાઈ આદિક કેટલાક ગૃહસ્થો રા. શુક્લાખદાશ વકીલ આદિકનો પત્ર લેખને સ્વયં ખતેલા જગદ્ગુરુને જાતે મળ્યા ને શાસ્ત્રાર્થનો લિખિત પત્ર હાથો હાથ આપ્યો,

(૧૨) આના ઉત્તરમાં ફાંફાંજ જણાય છે, પણ આજ દરમીયાન માધવતીથે બીજા એક કે બે સંસ્કૃત પત્રો કાઢ્યા હતા એમ તેમના લેખ ઉપરથી જણાય છે. સ્વામિનારાયણ વાળાએ અત્યાર સુધીમાં તેમના આવા આવા અસહ્ય તેમજ અસત્ય લેખોના ઉતરો કેમ ન આપ્યા તે સ્પષ્ટ થતું નથી, પણ એમ માનવાને કારણ મળે છે કે તેઓને હજી માધવતીથેની નિષ્ઠા વિશે શક ગયો નહોતો અને તેઓ શાસ્ત્રાર્થ કરશેજ એમ તેઓ માનતા હતા. વળી તેજ દરમ્યાન માધવતીથે કેટલાક સંભાવિત ગૃહસ્થોની કમીટીને આ કાર્ય સોંપેલું પ્રતીત થાય છે અને તેમના કહેવાને માન્ય કરીને આ લોકોએ મૌન્ય ધાર્યું હતું એ સ્પષ્ટ દેખાય છે.

(૧૩) કમીટીનું કાર્ય નિષ્ફળ ગયું હતું કારણ કે આપાઠી પૂર્ણિમાને દિવસે એક હાથ ઉપર માધવતીથે પોતાને ત્યાંથી ચોરાશી જમાડેલી અને તેમાં પોતાનેજ હાથે સત્સંગી આદ્યજ્ઞાના તોતરાં કાપીને મોચને ચાતિથી બહિષ્કૃત કરેલા માલમ પડે છે એવે શાંતિથી ગાળ

અપમાનને સહન કરી રહેનારા શ્રી સ્વામિનારાયણવાળાઓને કાંઈક અધૈર્ય પ્રાપ્ત થયું લાગે છે અને તેમણે પોતાના સમાજદારા તેમજ બ્રહ્મચારીદારા તેમના લેખોના પ્રત્યુત્તરો સંસ્કૃત અને પ્રાકૃતમાં બાહર પાડીને તેમાં તેમના ઉપર પણ કેટલાક નતિ આક્ષેપો કર્યા અને શાસ્ત્રાર્થની સ્પષ્ટોત્તર માંગણીઓ કીધી.

(૧૪) હવે માધવતીર્થે પણ કોઈક ધનવાનને માંહે ખેંચી કાંઈક સ્વાર્થ નિષ્ઠા સિદ્ધ કરવાની વૃત્તિ કીધી જણાય છે કારણકે તેમણે જે કે ત્રણ પત્રો મુંબાઈના શેઠ કરમશી દામજીપર મોકલ્યા છે. આ પત્રો પૂરેપૂરા બાહર નથી આવ્યા જણાતાં, પરંતુ એટલું તો જણાય છે કે તે બાણજ બીભત્સ, અસત્ય, અસહ્ય અને અસ્પષ્ટ હશે કારણ કે રા. બા. શેઠ જેવા મુંબાઈ શેહેરમાં શાંત સત્વગુણ માટે પ્રતિષ્ઠા પામેલા મનુષ્યની પણ લાગણી તેથી દુઃખાઈ છે. અને તેથી જાતના પત્ર વ્યવહારને તુરતજ બંધ પાડવો તેમને વધારે ઉચિત લાગ્યો છે.

(૧૫) આ પછી થોડો વખત સુધી કાંઈક શાંતિ જેવું પક્ષમાં રહી જણાતી હતી, પણ ખરી રીતે તો તે વખત માધવતીર્થે બ્રાહ્મણોમાં કલહ કેમ વધારે ઉઠે અને દીર્ઘ કાળી થાય તેનીજ વ્યવસ્થા જોશભરે કરતા હતા. તેના પોપટરામ આદિક અનુચરો આ સઘળો વખત કલહ કેમ વધે. તેમની આજીવીકાના સાધન તેમાંથી કેમ ઉભા થાય. એમાંથી કોઈ પણ પક્ષની અવગણના કે અવજ્ઞા થાય તેની સાથે પોતાને કાંઈ પણ સંબંધ ન હોવાથી માત્ર પ્રદીપ્તાગ્નિ વધારે કેમ બળે, તેમ ગાંડી ગુજરાતમાં ઘેર ઘેર ફે-કડા મારતાં હનુમાનજીની પૂઠે વાનર સેનાની માફક ગડબડાટ અને કીલકીલાટ કરવા લાગ્યા જણાય છે. આ કોલાહલમાંથી શાંતિ થવાની પાછી આશા સ્ફુરણ થતી જણાઈ. આ આશાનું કિરણ તા. ૨૬-૯-૦૭ ની માધવતીર્થની બાહર પ્રજ્ઞની જાણ ખાતરની નોટીસ હતી. સર્વ સત્સંગી પ્રજ્ઞને તેમાં શાસ્ત્રાર્થનું આમંત્રણ કરેલું હતું અને પ્રથમથીજ જે અસહ્ય પત્રો તેમણે સ્વામિનારાયણના આચાર્યને માટે રા. બા. કરમશી દામજી ઉપર મોકલ્યા હતા તે બેતાં તેમના આવા અસહ્ય લખાણો જેમાં શાસ્ત્રાર્થ પુર્વેજ નિર્ણય માની લેવામાં આવેલો છે. તેનો જવાબ હવે એ આચાર્ય નહીં આપે; તે તેઓજ જાણતા હતા કે અસંભવિત છે, ને તે અસંભવિત જાણતા હોવાથીજ પોતાને મિથ્યા કોલાહલ કરવાને સારૂ સાધન થઈ પડશે ને હુ-બતો તરણને પકડે તેમ પોતાનું રક્ષણ આવી ફાટેલા કાગળની ઢાલથી થશે એમ માની લઈને પોતે શાસ્ત્રાર્થ કરવાનું ચાર પાંચ વખત ઉઠાવી મૂકેલું તેનો માથા ઉપરથી ટોપલો કાઢવાને માટેજ આ એક તેમની ગત હતી એમ પાછળના તેમના વર્તનપરથી સ્પષ્ટ જણાય છે.

(૧૬) ધારવા પ્રમાણેજ સમસ્ત પ્રજ્ઞને આપેલી આ નોટીશનો ઉત્તર તેમના સમાજના સેકરેટરીએ આપ્યો, તેણે માગ્યા પ્રમાણેજ સ્થળ અને સમય આપ્યા ને તેમાં પણ વડતાલ આપવાનું પોતાનું કારણ સ્પષ્ટપણે તેમણે પાછળથી કાઢેલા પુનરામંત્રણમાં સમજાવ્યું, આટલું છતાં એ જો માધવ-તીર્થને શાસ્ત્રાર્થ કરવોજ હતો ને સ્પષ્ટ શુદ્ધ નિષ્ઠાથીજ આ કાર્ય ઉઠાડ્યું હતું તો તેમણે બી-જી સ્થાન માંગવું હતું અથવા તો પોતે સૂચવવું હતું પરંતુ તેમ ન કરતાં સર્વ પ્રજ્ઞને આમ-ન્યાં પછી તેમના આચાર્ય જેમને પોતે તો આચાર્ય રૂપે પ્રથમ તો સ્વીકારતાંજ નથી, તેમના પ-લની રાહા જેવાનું બહાનું કાઢવું એ લોકોને ભમાવવાનો નહિ તો શાનો પ્રયત્ન છે તે તેમની વધારે આવેલાઓ કહેશે ખરા ?

(૧૭) આ દરમ્યાન કોઈ એક રતિલાલ કે. મહેતા નામના શખ્સે એક પત્ર છાપામાં લખેલો જેવામાં આવે છે. આ શખ્સને ધર્મને માટે આવી તીવ્ર લાગણી છે તે જોઈને મને હવે હર્ષ થયો છે પરંતુ તે દર્શાવવામાં તેઓ અસહ્યતામાં પ્રવર્ત્યા તે બ્રહ્માના પંચમ મૂળ-થી નીકળતાં ધ્વનિનો પ્રત્યાધાત તેઓએ પણ સ્વગુરુને પગલે ચાલી કીધો છે તેજ માત્ર તેમની વિરુદ્ધ જાય છે, બાકી તેની પાસેથી આવા અધઃચર જ્ઞાન કે અર્ધદગ્ધતા જેવી વાતો સિવાય બીજું સાંભલવાની આશા કોઈ સામાન્ય રીતેજ રાખતું નથી. આવા એક નજીવા પત્ર ઉપર લક્ષ ન આપવામાં સત્સંગી સમાજના સેક્રેટરીએ કાંઈ પણ અયોગ્ય કર્યું હોય એમ હું માનતો નથી તે તેમને પોતાના પુનરામંત્રણનો ઉત્તર મળવો જોઈતો હતો.

(૧૮) ઉત્તર જણાતો નથી પણ તે સ્થાને વક્ષી કોઈ હાથી નામની તૃતીય સંદિગ્ધ વ્યક્તિ-નો હવે પ્રવેશ થાય છે. પોતે જાહેર પ્રજાની જાણ આપતર નોટીસ છપાવ્યા પછી તેમાંથી નીકલી જવાના તે બીજાને માથે જોખમદારી વહેરવાના પ્રયત્નો માધવતીર્થ કરતા હોય એમ આથી સ્પષ્ટ થાય છે. આ વ્યક્તિ તો બીયારા રતિલાલને ભૂલાવે તેવીજ જણાયી છે. તેમનો શખ્સ કોષ તો માછી બજારમાંથી લાવેલા તેમના હૃદયને મલીન આનંદમાં ડુબાવનાર શખ્સોથી પૂર્ણ છે અને જાણે બીજાને ગાળી દેવાથી પોતે જેમનો પક્ષ કીધો છે તેમનો વિજય વાવટો ઉડ્યો છે એમ તેઓ માની લેતાં સ્પષ્ટ થાય છે. તો પણ તેમના પ્રશ્નો સીયાજી વિજયમાં આવ્યા ત્યારે તો મહેં ઉપેક્ષાજ હતા અને આવા કાદવ કીચડમાં મચી રહેનારના લેખો વાંચવામાં મનની શાંતિનોજ નાશ થાય પણ બીજું કાંઈ પ્રાપ્ત થાય નહિ. વિશેષમાં જે સ્થાને આવા સલાહકારો રહે છે ત્યાંથી પણ કોઈ સારા, પરિણામવાળા કાર્યની કે નિષ્કપટ પ્રયત્નની આશા હવે રહેતી નથી તેજ પ્રશ્નો પુછનાર હવે કેમ મુંગો થઈ જઈ સ્વામિનારાયણીના પ્રશ્નોનો ખુલાસો કરતો નથી. તો જરૂર તેમાં કાંઈ મજબુત ભેદ હોવો જોઈએ.

(૧૯) જ્યારે શંકર મતમાં પોતાને જણાવનારા આ મહા પુરૂષો પોતે મોટા સૈન્યના અગ્રગામી હોવાનો ડોળ ધાલી “પાંખંડાંત ભાષ્કર” ની ઉપમાને સ્વહસ્તેજ ગ્રહણ કરી જેઠેલા કળી મળબળ વર્ધક પાખંડ પ્રવર્તક, છળવાદ આરંભકુ કુટિલ કોલાહળ મંડકા, કુતર્કવાદ ચો જક, નિષ્કારણ વૈર ઉદ્ધાટક; નિંદા વાહક, કલેશ વિશ્લેષ--કુસુંપ--દ્વેષ-રાગ--મોહ--બ્રાંતિ-ના જનક, એવી અતેક પરાક્રમ શાળી ઉપમાને યોગ્ય સિદ્ધપુરની ગલીએ ગલીએ પ્રસિદ્ધતાને પામે લા આ કહેવાતા સન્યાસીની વહારે આમ ચઢતાં હતા ત્યારે શાંતપણે પોતાનું કહેલું પ્રતિ-પાદન કરવાની ઇચ્છાવાળા, પોતાના સ્વધર્મ બાંધવોનું કષ્ટ હરવાની પ્રબળ વૃત્તિવાળા સત્યનું દિગ્દર્શન કરાવવાના ઉત્સાહવાળા આ સત્સંગી સમાજના મંત્રીને અનાહુત કલહ માંડી રહેલાં કલહ યાત્રામાં પ્રવર્તી રહેલા આ કહેવાતા સન્યાસીનું યથાર્થ સ્વરૂપ અનિચ્છાથી પણ પ્રકાશમાં લાવવાની ફરજ પડી અને તેથી તેઓએ એકી વખતે બે કાર્યોનો આદર કીધો એક તરફથી તો જેના ઉપર પોતાના સંપ્રદાયનો પાયો રેખાયેલો છે. જે સ્વસંપ્રદાયનો ઇષ્ટ ગ્રંથ છે જેને તેઓ પોતાના પરમાત્મા રૂપે ધર્મ પ્રવર્તકની પ્રતિ મૂર્તિ રૂપે લેખે છે તેવો મહાન ગ્રંથ તેમજ બીજા ગ્રંથો તેઓએ કાશીનગરીના પ્રતિષ્ઠામાન મહામહોપાધ્યાયો અને શાસ્ત્રીઓની આગળ મૂક્યા. જેઓએ એક મ તે તેના સ્વીકાર કીધો જણાય છે. તે સ્થાનના પ્રગટ થતાં પત્રો પરથી પણ માલમ પડે છે કે

આ ખટપટી કાવાદાવાના પ્રેમી કલહના વડીલ બાંધુ શ્રીયુત માધવના નામને ખોડું પાડનાર મિ
થ્યા વાસુદેવરૂપ માધવે પોતાના પ્રયત્નો ત્યાં પણ આદર્યા હતા અને ત્યાં પણ વિદ્વાનોને ભંભે
ર્યા હતા. પણ છેવટે સત્યનોજ જય પ્રલક્ષ થયો છે અને હજુ પણ હિંદની આ પતિત હાલત
માં સત્યને ટકાવનાર છે, એમ સ્પષ્ટ થયું છે. કાશીમાં કોનો વિજય થયો છે શું સત્ય છે તેના
સભાના પ્રમુખોની સહી સાથેના ભારત ધર્મ મહા મંડલના પ્રધાનાધ્યક્ષના સરકયુલર સાથેના સત્તા
વાર હેવાલો બાહેર પાડવા છતાં પણ રા. માધવતીર્થના અનુચરે શીયાળું વિજયમાં તદ્દનજ જીતે, અસ
ત્યતાથી પૂર્ણ, કપટ જળમાં લોકોને ફસાવવાની યુક્તિ પ્રયુક્તિ વાળો લેખ કાઢેલો જેવામાં આવે છે
ને તેથી રા. માધવ તથા તેનાં કિંકર ગણો કેવા મલીન આશયથી પ્રવર્તમાન થયા છે તે વાંચકને સ્પષ્ટ થાય
છે. તેમણેજ પ્રગટ કરેલો પ્રધાનાધ્યક્ષનો પત્ર સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયવાળાની વાતની સત્યતાને ખુલ્લો ટે
કો આપે છે કે સહીઓ ભાંતિમાં મળી હતી એમ ત્યાં ગોંસાઈ રામચરણપુરી તરફથી જાહેર કરવામાં
આવ્યું હતું તે ઉપરથી તેમણે સરકયુલર કાઢ્યું હતું અને તેના ઉપર સર્વ પડિતોએ ફરીથી પો
તાની સહીઓ કરી આપી હતી. આ સહીઓમાંના નામો જેતાંજ સ્પષ્ટ થાય છે કે જેના નામો
ગોંસાઈજીએ પોતાના હેડબીલમાં આપ્યા હતા તેતો બધાએ પાછા સર્વે સરકયુલર ઉપર સહીઓ
રાજપુશીથી સમજી વિચારીને બીજીવાર કરી આપી હતી. છતાં આ ગુરૂ અને ચેલાઓ
લોકોની પ્રતારણ કરવાને ખરી નહીં તો તદ્દન ખોટી પણ વાતો પ્રકટ કર્યા જાય છે પણ ભૂલી
જાય છે કે આટામાં લૂણ જેટલું જીઠાણું તો કદાચ ચાલી જાય પણ પગથી માથા સુધીનું પો
લાણુ તે કેમ ને કેટલીવાર નભી રહેનાર છે? હવે આપણે જોઈએ કે તેઓ કોને મોટા પડિતો
ગણે છે ને તેઓ કેમ વર્ત્યા છે.

૧ મ. મ. પંડિત શિવકુમારજી એમણે તો મધ્યસ્થ રહેવાની પ્રતિજ્ઞા કરીને લખી આપ્યું છે.

૨ મ. મ. દામોદરશાસ્ત્રી અને તાત્યા શાસ્ત્રીએ તો કોઈ પણ પક્ષમાં ભળવાને સાફ ના
પાડી છે. એટલુંજ નહિ પણ મ. મ. તાત્યા શાસ્ત્રીએ તો પોતાનું નામ હેડબીલમાં મૂકવા
માટે ગોંસાઈજી જેગો વાંધો મોકલ્યો હતો ને સભામાં પણ તેઓએ વાંધો લીધો હતો ને સ્પષ્ટ
કહ્યું હતું કે હું તો ઉદાસીનજ રહીશ.

૩ મ. મ. ગંગાધર શાસ્ત્રી જાતે તો કંથે જતાં નથી પણ તેમણે તો પોતાના પુત્રદ્વારા
સ્પષ્ટ સંમતિ આપી છે.

૪ આમાંના પંડિતો સભામાં હાજર ન હોવાનું કારણ તો તેઓ કદી પણ કેટલોક વખત
થયા સભામાં જતાં ન હોવાનું છે. ને તે કારણ શું છે તે રા. માધવતીર્થ સારી પેઠે જાણે છે.

હવે સ્વામિનારાયણીઓના પક્ષમાં કોણ કોણ હતા તે જોઈએ.

મ. મ. સુબ્રહ્મણ્ય શાસ્ત્રી.

મ. મ. રખાલદાસ ન્યાયરત્ન.

મ. મ. કૈલાસચંદ્ર તર્કશિરોમણી.

મ. મ. બુધાકરજી દ્વિવેદી.

પંડિત જયદેવ મિશ્રજી.

પંડિત સંગમલાલ જહાં.

પંડિત ચંદ્રભુપણ જહાં (હિંદુ કોલેજવાળા) આદિક ઘણા મ્હોટા મ્હોટા હતા કે જેઓ-
ના પદનામ જેવા તો અનેક શિષ્યો બાહેર રહે છે.

સભા છોડીને પ્રમુખ કે સુબ્રહ્મણ્ય શાસ્ત્રી ગયા હતા એવો ખોટો ગપાટો બાહેર પાડતાં પણ
આ લોકોની હિંમત અચકાઈ નથી; ને આવું જીઠાણું ત્યાંથી તારદારા પ્રમુખે પોતેજ જાહેર
કરી દીધું છે, છતાં તેઓની સત્યાસત્યની લાગણી કે શરમ એટલી તો મરી ગઈ હતી કે તેઓ હ-
જુ પણ પોતાનો ખોટો કકો ખરો કરાવવા શરમને કારે મુકી બહાર નીકળે છે. અને તેથી રાત
આ સમાજના મંત્રીએ પોતાનો ધર્મ વૈદિક કયુલાવ્યો છે. બીજી તરફ તેમણે આ રા. રા. માધ
વતીર્થને આજ્ઞાન દીધું છે કે બાઈ તમે સભામાં આવીને તમારું બોલેલું સમર્થન કરવાને શક્તિવાન નથી
તો ધુળ માંખી તે કહેલું ખોટું છે એ તો અમે અમારા તરફથી હવે બતાવી ચુક્યા છીએ. પરંતુ

હવે કાંઈ લોકલાજ હોય ને સ્વમાનની જરાક પણ લાગણી હોય તો આવો. સભા કરો ને હમે તમારા ઉપર જે જે આક્ષેપો કીધા છે ને તમે આચાર્યપદને તથા સન્યાસી આશ્રમને અપોગ્ય છે. ને કલંક રૂપ છે એમ જે કહ્યું છે તથા ભગવાનશ્રી આદ્ય શંકરાચાર્યની પવિત્ર-પૂજનીય-ગાદીને માટે સર્વથા અધિકાર રહિત છે એ જે લખ્યું છે તે ખોટું પાડી આપો-ખરચ પણ એય પક્ષનો અમે આપીશું ને જે અમારા આક્ષેપો સિદ્ધ નહિ કરી શકીએ તો “એક નહિ પણ હજારવાર માફ પણ માંગીશું” આટલું છતાં તેના ઉત્તરો પ્રકટ થયાં નહીં તે આશ્રય જનક લાગે છે પણ એકત્રતીય વ્યક્તિ તરફથી કેટલાંક નજીવા પ્રશ્નો પ્રગટ થયાં, પણ જે તેઓએ સંપ્રદાયિક ગ્રંથો ધ્યાનથી જોયાં હોત તો તેમને તેમાંથીજ ખુલાસા મળતો. એક સંપ્રદાય સાથે લહુડતાં તે પોતાનાજ મતાનુયાયી શાસ્ત્રીને ડામીસ ને ધર્મ બ્રહ્મ લખતાં અચકાતાં નથી, બીજા સંપ્રદાયને શરીર પુષ્ટિ વર્ધકનું નામ આપી તેનો તિરસ્કાર કરતાં કે એકને અદ્વૈતે બે સાથે લહુડવાનો પ્રસંગ ઉભો થશે એમ વિચાર કરતાં પણ અટક્યા નથી તે લેખની શી કીમત કરવી ? તેઓએ તો સભા કરીને પોતાનો મત શુદ્ધ સિદ્ધ કરવાની તેમજ રા. રા. માધવતીર્થને અપોગ્ય સિદ્ધ કરવાની વારંવાર માંગણી કીધી છે અને જ્યાં સુધી આ માધવતીર્થ એવું પુરવાર ન કરે કે તેઓ તેવી સભામાં નિર્ણયિત સ્થાન અને સમયે આવતાં નથી ત્યાં સુધી તો સુર પ્રજા માધવનેજ આ મિથ્યા કલહ અને કોલાહલ દ્વેષ અને કલેશના મુળ ગણી ને દુરથીજ સાડા સાત ગજના નમસ્કાર કરશે.

(૨૦) વળી રા. માધવ સારો પેઠે સમજી તો ગયા હતા કે મહારી પોલ હવે આક્ષવાની નથી ને આ લોહો સત્યને અવલંબેલા હોવાથી મહારી રેવડી દાણાદાણુ કરશે. આ બીતી તેમના મનમાં એટલી તો સજડ પેસી ગઈ જણાય છે કે તેઓ યોગ્યાયોગ્યનો, સંભવિત અસંભવિતનો પણ વિચાર હવે કરી શક્યા નહીં. કાશીમાં વિજયી આ હરીજનોને તે પોતાના જેવાજ મોભા-અ બુદ્ધિવાળા દેખે છે અને તેથી દોડા દોડી કરી પોતાને હાથેજ પોતે પોતાની ખરોખરીયા જગત્રાથ અને અંગેરીના જગદ્ગુરુઓ આગળ હલકો પડે છે, તેઓને તારો કરે છે. ને ત્યાંથી વિચિત્ર જવાબો મેળવે છે. પણ તેમણે જાણવું જોઈએ કે સ્વામિનારાયણવાળા પોતાના સંપ્રદાય માટે કોઈની પણ સરટીફીકેટ માંગતા નથી, માત્ર બ્રાહ્મણોના કલેશના શમનને અર્થેજ કાશીના વિદ્વાન બ્રાહ્મણોને તેમણે અગ્રે કીધા હતા પણ તેઓ એક શંકરાચાર્યને તોડવાને બીજા શંકરાચાર્યો પાસે જાય તેવામુર્ખ કે બુદ્ધિ હીન નથી. શેરડીવાળાની સામે ગંડેરીવાળાને લાવનાર ફાવવાની આથા રાખે તેવું તે તેમનું કાર્ય ગણાય, ને તે તેઓ કદી પણ કરે નહિ. પણ આતો ખોટા કામ કરનારનું મન તેને બીરૂ જનાવે છે ને રજ્જુમાં સર્પ રૂપી ભ્રમવાદમાં મચી રહેલા અસંકેપ હૃદયને સર્વત્ર વિજયી વિરોધીનો ભ્રમ ઉત્પન્ન કરે છે ને તેમાંજ સ્વામીનારાયણવાળાનો જય સિદ્ધ થઈ ચુક્યો છે. વળી તેના પ્રજાળ પ્રયત્નો છતાં ધડેધડા તો રહ્યા પણ અરધ હજન જેટલી કંઠીઓ પણ તેયને મલતી નથી અને સ્વજન સ્વજાતિથી તજાયેલાં થતાં પણ ધર્મવાન બ્રાહ્મણો પોતાનો વંશપરંપરાગત સ્વધર્મ છોડતાં નથી એ શું આ સંપ્રદાયનો થોડો જય છે.

૨૧ તેમના અનુયાયી કિંકરોને હું બે શબ્દ કહેવાની રજા લઉં છું. રા. રા. માધવતીર્થ કે જેમના બચાવ માટે દોડી આવી ને તેઓ અસંબ્યતાથી ભરેલા પોતાના અજ્ઞાનને સૂચવવાવાળા વિરૂદ્ધ પ્રશ્નો કાઢે છે તેમનાજ વર્તનથી તેમણે પહેલા માહિત થાતી જરૂર છે તેમજ બાકી

વસ્થાથી બ્રહ્મચર્યાશ્રમથી પિતૃકુળના વંશપરંપરાના ધર્મના ત્યાગ અને તિરસ્કારથી આરંભીને મુખ્યાઈમાં આવી વણિક જ્ઞાતિઓમાં કલહ રોપવાના કાર્ય સુધીનું કે ત્યાર પછી પણ આર્ય સમાજ સાથેના મિથ્યા આડંબરવાળા કોળાહલનું ને બીજું સર્વ જાહેર અને ખાનગી જીવનને જોતેઓ તપાસસે, શોધશે, જાણશે તો પછી તેઓ એક મહાપરાક્રમી અનેક જનોને ખરેખરા કટાકટીના ભયંકર સમયમાં સન્માર્ગે દોરવીને કલ્યાણને માર્ગે ચઢાવનાર યાવતજીવન બ્રહ્મચર્યવૃત્ત પાળનાર અનેક યજ્ઞ યાગાદિકથી સંસ્કારવાન થયેલ વિધાના નિધિરૂપ સધર્મના સંસ્થાપક એવા મહાન પુરૂષ જેમને સર્વથા યોગ્ય રીતેજ તેમના અનુયાયીઓ પરમાત્મા માને છે, તેમના માટે આવા જોટા, દંભી, લોકોની પ્રતારણા કરનારા અસત્ય પ્રશ્નો નહીં પુછે. જો તેઓને પ્રશ્નોના સત્ય ઉત્તરજ જોઈતા હોય તો ફરીથી શાંત વૃત્તિથી રાગદ્વેષથી રહિત થઈને તેમનાજ પુસ્તકોનું આરાધન કરેથી તે તેમાંથીજ તેઓને મેળશે. આ કી આવી રીતે જોટા ધુળી પ્રક્ષેપથી સત્યરૂપી સુર્યને ઝાંખ આવવાની નથી કે તેનો તિરોભાવ થવાનો નથી. પણ સ્વામિનારાયણીઓના અગ્રેસરે રાખેલા અંકુશનો ઉચ્છેદક કરી જે વિરલાએ ઝોકાવી માધવતીર્થ સાસું પ્રશ્નો મુક્યા છે, તેથી રા. માધવતીર્થ તો સારી પેઠે સમજી ગએલાં હોય છે કે. જો જવાબો બહાર પાડ્યા હોત તો પ્રશ્નો કાઢનાર આટલેથી ન અટકતાં ૨૦૦૦ કે ૨૫૦૦ પર પહોંચ્યો હોત. અને આ રાત્રીના જાગરણોથી પણ છુટકો થતે નહીં. અને છેવટ મહાત્મા કવી તુળશીદાસજીના પદમાં કહેલાં ભક્ત કે દાતા કે સુર એકેની ગણતરીમાં નહીં આવી શકનાર આ જગદગુરુજીને તેજ પદના બીજા કડવાનું ઉચ્ચારણ કરવું પડત!

(૨૨) આ બાદ ધીમે ધીમે રા. માધવતીર્થનો મુકામ વડોદરે ગયો અને ત્યાં પણ ચોર્યા-શીમાં ખટપટ આરંભી, પણ ત્યાં કશું વળ્યું નહીં ને પાછા પડવાનો વખત આવ્યો.

(૨૩) ત્યાંથી ડોકોર થઈ સ્વારી ઉમરેઠ સીધારી, ત્યાં પણ પાછા સાસ્ત્રાર્થના ફણગા પુટયા સામસામુ નોટીસો નીકળી, પણ સ્વામિનારાયણીઓની સાસ્ત્રાર્થની નોટીસનો હજુ સુધી જવાબ જણાતો નથી પણ.

(૨૪) આશાસ્ત્રાર્થના છેવટમાં ઉમરેઠના કોઈ સ્વામિનારાયણી ભટ જેઠાલાલ બાપુજીએ અ-મદાવાદમાં રા. માધવતીર્થ, બાવો સુખદેવ અને કારભારી કેશવલાલપર ઉદ્દેશનની ફરિયાદ કરેલી માલમ પડે છે. જેમણે છીએ આગળપર શું પરિણામ આવે છે.

હવે અંતમાં આ હાથી આદિક સેનાનીઓને સ્મરણ કરાવીશ કે તેમના કહેવા પ્રમાણેજ ધર્મના અનુયાયીઓમાં દેહાદિક હોય તો બ્રાહ્મણો દેડના ગૂરભાઈ થાય છે તો પછી આ જગદગુરુના શિષ્યની ગણનામાંતો વિશ્વમાંના કીડીથી કુંજર સુધીના-બ્રાહ્મણથી છેક અંત્યજ શ્વપચ સુધીના સર્વ આવી જતા હોવાથી તેમને શાની ઉપમા પસંદ પડશે? અને જો તેવી ઉપમા ન જોયતી હોય તો તેમના આ કહેવાતા અનાધિકારી સન્યાસી પોતાના જગદગુરુ પદનો ત્યાગ કરશે ખરા.

આ ખટપટનો સાર ઉપર પ્રમાણે વર્ણવ્યા બાદ હવે રા. માધવતીર્થ તથા તેના હાથી સેનાનીને જે પ્રશ્નો પુછવામાં આવેલાં છે, અને જેના જવાબો હજુ સુધી બહાર પડ્યાં નથી તે જણાવી આજનો આ અંક દરેકો ઉદ્દેશ્ય પાંધ કરીશ.

- ૧ તમે જગદ્ગુરુ છો કે ધર્મગુરુ છો ?
- ૨ જગદ્ગુરુ કોણ હોઈ શકે, અને ધર્મગુરુ કોણ હોઈ શકે ?
- ૩ ગુરુ શબ્દનો અર્થ શો છે ?
- ૪ શાસ્ત્ર પ્રમાણે ગુરુઓનાં લક્ષણો શું છે ?
- ૫ ધર્મનું લક્ષણ શું છે ?
- ૬ તે ધર્મ કેટલા પ્રકારનો છે ?
- ૭ તમે શાસ્ત્ર કોને કહો છો ?
- ૮ વેદના છ અંગમાં તમારે ક્યાં ક્યાં માન્ય છે ?
- ૯ તમારે વેદ સંમત કેટલાં પુરાણો માન્ય છે ?
- ૧૦ તમારે વેદ સંમત કેટલી સ્મૃતિઓ માન્ય છે ?
- ૧૧ તમારે ભારતીય ઇતિહાસો ક્યાં ક્યાં માન્ય છે ?
- ૧૨ તમે આર્ય ગ્રંથો કોને કહો છો ?
- ૧૩ શ્રીમાન શંકરાચાર્ય કૃત સર્વ ગ્રંથો આર્ય માનો છો કે કેમ ?
- ૧૪ આદ્ય શંકરાચાર્યશ્રીએ કરેલા નિબંધો સમગ્ર માનનીય છે કે સંખ્યાબંધ માન્ય છે ?
જો સંખ્યાબંધ માનતા હો તો તે ક્યાં, અને કેટલા છે ?
- ૧૫ આદ્ય શંકરાચાર્યશ્રીએ મહો સ્થાપન કર્યાનું તમારા મતમાં કહેવાય છે, પરંતુ તેમણે રાજ ચિન્હો ધારણ કરવા પ્રાશ્ન પીઠારૂઢ યતારાઓને માટે કાંઈ લેખ કરેલો છે ? તેમજ વેદનું કાંઈ પ્રમાણ છે કે ?
- ૧૬ મહામ્નાય આચાર્યશ્રીનો કરેલો એ ખરી વાત છે ? ખરી વાત છે તો ક્યાં વેદ પ્રમાણ છે ? તે મંત્ર ભાગ કે બ્રાહ્મણ ભાગમાંથી બતાવો ?
- ૧૭ અને તે મહામ્નાય થોડા વરસ પહેલાં કોઈ આચાર્યે વધાર્યો છે કે નહીં ?
- ૧૮ અને નથી વધાર્યો તો લેખીમાં અને છાપામાં ભિન્નતા સાથી છે ?
- ૧૯ કોઈ પણ ભાષામાં રચાયેલા અને ભગવાનના ચરીત્રથી શુશોભીત કોઈ પણ ગ્રંથો તમારે માન્ય છે કે કેમ ? જો તમે નથી માનતા તો શું વેદ પ્રમાણ છે ?
- ૨૦ તમે કાલીદાસાદી પંડીતો કૃત નિબંધો માનો છો ?
- ૨૧ તમારો કયો વેદ છે ? કયું ગોત્ર છે ? કઈ શાખા છે ? કયું પ્રવર છે ?
- ૨૨ તમે ઉપવેદ માનો છો ? અને માનો છો તો ક્યાં ક્યાં ?
- ૨૩ ઉપવેદો પૌરુષેય છે કે અપૌરુષેય છે ? જો પૌરુષેય છે તો વેદ સાથી કહેવાય છે ? અને અપૌરુષેય છે તો ઉપવેદ સાથી કહેવાય છે ?
- ૨૪ ઉપપુરાણોને તમે માનો છો કે ? અને તે ક્યાં ક્યાં ? તે તમે કોને કેટલાં માન્ય છે ?
- ૨૫ શ્રીમદ્ભાગવતને વેદ સમ માનો છો કે નહીં ?
- ૨૬ કલૌપારાશરઃ સ્મૃતાઃ । એ વચન પ્રમાણે કલીમાં પારાશર સ્મૃતી ધર્મ પ્રધાનપણે તમારે માન્ય છે કે નહીં ?
- ૨૭ પ્રસ્થાન-તથા (સૂત્ર-ઉપનિષદ-ગીતા) ઉપર થયેલાં આચાર્યોનાં ભાષ્યોને માનો છો ?
- ૨૮ મૂળ શંકરસ્વામીએ કરેલાં ભાષ્યો તમે માનો છો કે કેમ ?

૨૯ અને તમારા બાળ્યમાં ઉપાસ્ય, ઉપાસકતા, શી રીતથી નિરૂપણ કરાય છે ? તે પ્રમાણ સાથે બતાવશો ?

૩૦ તમારે મને પ્રાપ્ય અને પ્રાપ્તા એક છે ? ને એક છે તો પ્રાપ્ય ને બ્રહ્મ તેને પામ્યા તમારા મતમાં સાધન સંપત્તિ નીરથક છે કે કેમ ?

૩૧ તમારા મત પ્રમાણે બ્રહ્મ અને પરબ્રહ્મ એક છે કે બિન્ન છે ?

૩૨ તમારા ધર્મનું શું નામ કહેા છે ? તે વેદમાંથી બતાવો ? કયે સ્થળે છે ?

૩૩ તમારા મત પ્રમાણે સત્સંગી કેને કહેા છે ? અને તમો સત્સંગી છો કે નહીં ?

૩૪ તમો શ્રૌત ધર્મ માનો છો ? અને માનો છો તો તેનો અર્થ શું ?

૩૫ શ્રૌત, અને સ્માર્ત, ધર્મ બુદ્ધો છે કે એક છે ? અને તેનો સિદ્ધાન્ત એક છે કે બિન્ન છે ? તે વેદના આધારથી બતાવો.

૩૬ વૈષ્ણવ ધર્મ શ્રૌત, સ્માર્ત, ધર્મથી બુદ્ધો છે કે એકજ છે ?

૩૭ તમો કેટલા આચાર્યો કહેા છો ?

૩૮ તમો નારાયણને માનો છો તેજ શ્રી કૃષ્ણ પોતે ખરા કે નહીં ?

૩૯ શ્રી કૃષ્ણ નારાયણના સર્વ અવતારો તમારે ઉપાસના કરવા યોગ્ય છે કે નહીં ?

૪૦ તમો રામચંદ્રજી મહાપ્રભુને ઉપાસ્ય માનો છો કે ?

૪૧ મહાદેવના અંશભૂત, ભૈરવાદી દેવો, અને અંબાજી આદી દેવીઓને માનો છો ?

૪૨ હનુમાનજી મોટા દેવને પૂજ્ય માનો છો કે ?

૪૩ ભગવાનના અવતારો દશ અથવા ચોવીસ માનો છો ? કે અધિક પણ માનો છો ? અને તે સર્વ અવતારો વેદમાં કયે કયે સ્થળે થશે એમ લખ્યું છે તે બતાવો ?

૪૪ પૃથ્વીમાં ભગવાનના અવતારો કેટલા થયા છે અને બ્રહ્માનો દ્વિપરાધ આયુષ પુરો થશે તેટલામાં કેટલા અવતારો થશે અને તે કયા કયા યુગમાં થઇ ગયા, અને કયા કયા યુગમાં થશે, અને તે તે અવતારોનાં નામ કયાં કયાં કહેવાય છે, અને કયા કયા કહેવાશે ? તે વેદ, વેદાંગ, ઉપવેદના પ્રમાણ સાથે બતાવશો ? ન બતાવો તો અવતાર તમારે મતે ખોટા છે ?

૪૫ આચાર્યોના મત કેટલા છે ? અને તે મતોનાં શું શું નામ છે, અને તે મતો વેદ પ્રમાણે થયેલા છે કે કેમ ? તે વેદના પ્રમાણથી બતાવો ? ન બતાવો તો વેદ બહાર કહેા છે ?

૪૬ વેદ વિનાના ઇતર સાસ્ત્ર માનો છો કે ?

૪૭ પહેલું ખરું કે-પછીનું ખરું ! ને પહેલું ખરું તો પછીનું ખોટું ! ને પછીનું ખરું તો પહેલું ખોટું ? તે વીશે આપ શું માનો છો ?

૪૮ શ્રીમાનુભાષ્યકાર શ્રી રામાનુજયાર્ય, શ્રી વલ્લભાચાર્ય, શ્રી મધ્વાચાર્ય શ્રી નિમ્બાર્ક આચાર્ય, તેમના વૈદિક સંપ્રદાયોને તમો માનો છો કે કેમ ?

૪૯ સીતા, પારવતી, લક્ષ્મી, સરસ્વતી, એઓને માનો છો ? અને તે બુદ્ધાં છે કે એક ?

૫૦ જ્યોતિર્લિંગ શીવાયનાં કેટલાં લીંગ માનો છો ? તે કેટલા પ્રમાણનાં સ્થપાય છે તે વેદના મંત્રોથી નીરૂપણ કરી બતાવો ?

૫૧ તમારા ધર્મનું ચિન્હ શું છે ? તે વેદના પ્રમાણ સાથે બતાવો ? ન બતાવો તો વેદ બહાર કહેવાયો ?

૫૨ પદ્ધત્ત્વ રહીત હોય તે કેવો કહેવાય ? અને તે શું પ્રાયશ્ચિત્તને અધીકારી થાય છે, તે શ્રુતિના પ્રમાણ સાથે બતાવો ?

૫૩ શંકરનો ભક્ત વિષ્ણુને, અને વિષ્ણુનો ભક્ત શંકરને ગાને કે નહીં ? અને માને તો તેમાં દોષ છે કે કેમ ?

૫૪ નારદ પંચરાત્ર તમારે માન્ય છે ? અને છે તો તેમાં દર્શાવેલા ચાર વૈષ્ણવ ધર્મો અને દીક્ષાઓ માનો છો કે ?

૫૫ રાધા-કૃષ્ણ સ્વરૂપને તમે માનો છો કે નહીં ?

૫૬ ડાકોરના શ્રી રણછોડરાયજીને તમે માનો છો ? તેમજ દ્વારકાનાથજીને માનો છો કે કેમ ? માનો છો તો રણછોડરાયજી એવું નામ વેદમાં, સ્મૃતિમાં બતાવેલો ? ના બતાવેલો તો એ નામ જપનારને ફળ ન થાય એમ કહો છો ?

૫૭ દ્વારકામાં તપસુદ્રા અપાય છે તે તમારે માનનીય છે કે ? માન્ય હોય તો સાસ્ત્રાધાર શો છે ; અને સાસ્ત્રાધાર ન હોય તો તેને ખોટું કહી શકો છો ?

૫૮ ખોડાણા તથા નરસીંહ મેહતા વીગેરે પરમ ભક્તની પુજાની મુર્તિઓને બાદી કહી શકો છો ?

૫૯ આદી શંકરાચાર્ય પ્રથમ પીઠ સ્થાપીત, સુરેશ્વરાચાર્યોદીની પ્રતિમાપુજન, અને પાદુકા-પુજનને સત્ય કહો છો કે મીથ્યા કહો છો ? સત્ય કહેતા હો તો વેદના કયા કયા મંત્રાધારથી કહી શકો છો ?

૬૦ તમારા મતમાં મુર્તિપૂજન છે ? અને છે તો કેની ? અને કેવી, અને કેટલી, તે શ્રુતિ પ્રમાણથી કયા વેદમાં અને કયા મંત્રમાં તે સપ્રમાણ બતાવો ?

૬૧ તમે શૈવી શિષ્યો તથા શૈવમર્ગ કોને કહો છો ? અને તે શા આધારથી છે, અને તેના પ્રમાણ ગ્રંથ કયા, અને તે એકજ કે જુદા જુદા છે ?

૬૨ શૈવી દીક્ષાનો મંત્ર શું છે ? હા કહો તો કયા વેદમાં, અને કયે સ્થળે તે બતાવો ?

૬૩ શૈવીનું અવાય કે નહીં ?

૬૪ શ્રીવલીંગ નીર્માલ્ય અવાય કે નહીં ? ન અવાય તો શા કારણથી તે સાસ્ત્રાધારથી બતાવો ?

૬૫ સ્વન્યાગ્રીઓથી કયા દેવની પુજા કરાય છે ? તે પ્રમાણ સાથે બતાવશો કે ?

૬૬ સ્વન્યાગ્રી શ્રીવલીંગ પુજી શકે કે નહીં ? પુજી શકે તો તેમાં પ્રમાણ શું ?

૬૭ સ્વન્યાગ્રી સ્વન્યાગ્ર ગ્રંથથી કયા પદો શું શું પદાર્થ સંગ્રહ કરી શકે તે સપ્રમાણ બતાવવું.

૬૮ સ્વન્યાગ્રી ગ્રંથ આચાર્ય પદાર્થ થાય કે નહીં ? થાય તો કયા વેદ સ્મૃતિના પ્રમાણથી તે બતાવો ? ને ન બતાવે તો વેદ બાદ્ય કહેવાય કે નહિ ?

૬૯ તમે જગદ્ગુરુ એવા શબ્દો લખો છો તો જગત કોને કહો છો ? અને તેના ગુરુ કેમ થવાય તે શ્રુતિ સ્મૃત્યાધારથી કહો ? ના કહો તો ગુરુપદ જાણ અર ?

૭૦ જગદ્ગુરુને જગતના જીવોએ કરેલાં પાપો યથા તથા શિષ્ય પાપં ગુરું પ્રાપ્નોતિ નિશ્ચિતમ આ વચન પ્રમાણે ગુરુ ભોક્તા થાય કે નહીં ?

૭૧ જગદ્ગુરુના ધર્મ શા છે ? તે સપ્રમાણ બતાવો ?

૭૨ ગુરુ પોતાના શિષ્યની નીંદા કરે કે ? અને તેનું પ્રાયશ્ચિત છે ?

૭૩ સન્યાસી થઇને કદાપિ યુવતીં મિશુર્ન સ્પૃશેદ્રારવીમપિ ॥ એ વચન પ્રમાણે ન વરતી શકે તો તે પતિત થાય કે નહીં ?

૭૪ સન્યાસી દ્રવ્ય રાખી શકે છે ? રાખી શકે તો શા પ્રમાણથી અને પ્રમાણ ન હોય તો રાખનાર પતિત ખરો કે નહીં ?

૭૫ સન્યાસીને પ્રતિદિન કરવાનાં નીચ કર્મો શાં છે ?

૭૬ રાજરાજેશ્વરાનંદજીએ શારદાપીઠ ઉપર કેને સ્થાપન કર્યા હતા ?

૭૭ રાજરાજેશ્વરાનંદજીના પહેલા આચાર્યનું નામ શું ? અને તેમણે રાજરાજેશ્વરાનંદજીને ગાદીએ બેસાડેલા ખરો કે ?

૭૮ સન્યાસી શબ્દનો સાસ્ત્ર પ્રમાણે શો અર્થ થાય છે ? અને સાસ્ત્રાર્થ પ્રમાણે ના વરતે તો તે પતિત થાય કે નહીં ?

૭૯ પરમાત્માને તમો સાવચવા કહો છો કે નીરવચવા કહો છો ?

૮૦ ઇશ્વરનું દેય સ્વરૂપ કેવું છે ? તે સાસ્ત્ર પ્રમાણથી બતાવો ?

૮૧ ધ્યાતા, અને ધ્યેય ભીન્ન છે કે એક છે ? તે શ્રુતિ પ્રમાણથી બતાવો.

૮૨ તમો એકોઽહં વહુસ્યાં એ શ્રુતીનો અર્થ શી રીતે કરો છો ?

૮૩ તમારા મતમાં માયા પદાર્થને માનો છો કે નહીં ?

૮૪ તમો સગુણ બ્રહ્મની ઉપાસના કરો છો કે નીર્ગુણની ?

૮૫ તમારે મતે સગુણી, નીરગુણી ભેદ, કેવી રીતથી મનાય છે ? તે શ્રુતી સ્મૃતીથી ઉપપાદન પૂર્વક નીરૂપણ કરી આપો.

૮૬ સન્યાસી શંકરાચાર્યના મતમાં થઇ શકે છે કે બીજાના મતમાં પણ થાય છે ?

૮૭ સન્યાસી કેટલા પ્રકારના હોય છે તે શ્રુતિ પ્રમાણે નીરૂપણ કરો.

૮૮ સન્યાસીઓના ધર્મ એકજ છે કે જુદા છે ? દરેક સન્યાસીને બાહ્ય ચિન્હો સરખાં છે કે ભીન્ન છે ? તે વેદના પ્રમાણ સાથે બતાવશો ?

૮૯ તમારા મતમાં સન્યાસીને વૈભવો ભોગવવા માટે આચાર્ય પદ સોંપવાનો વૈદિક વિધિ કયા વેદમાં છે ? તે બતાવસો.

૯૦ આચાર્ય પદાર્થ સન્યાસી અને પીઠાર્થ વીનાના સન્યાસીઓના પાળવાના ધર્મ માટે પ્રથક્તા બતાવનાર કોઇ પ્રમાણ ભૂત વેદ વાક્યો પ્રમાણ છે કે ?

૯૧ પરમપરાયી આશ્રમ વીરધ અને શ્રુતી સ્મૃતી વીરધ ચાલતી પદ્ધતિને શીષ્ટાચાર મનાય ખરો ?

૯૨ તમારા મત પ્રમાણે શીષ્ટ કેને કહેવાય છે ? અને શીષ્ટ શબ્દનો અર્થ શું છે ?

૯૩ પોતાના આશ્રમથી પતિત કરનાર અને મૂર્ધ્વાભિષિક્ત ક્ષત્રીયને ગુણ રૂપે પ્રાપ્ત થનાર, ગુણ ધર્મ તે સન્યાસીને પણ પ્રાપ્ત થાય છે એવું વેદ વચનથી સિદ્ધ કરી આપો કે ?

૯૪ શારદાપીઠની મીઠકત સાર્વજનિક છે ? કે પીઠ ઉપર બેસનારની માલકીની છે ?

૯૫ તમારા મતમાં પાદુકા સ્વારો કયા વેદમાં છે ? કયી સ્મૃતિ ઇતીહાસ પુરાણ તંત્ર દિકમાં છે તે પ્રમાણ સાથે બતાવો ?

૯૬ શારદા મહત્તાં સ્વરૂપો વ્રજચારીસ્યાંત્ । એ વચન પ્રમાણે આનંદપદ વાળો અલ્પચારી શારદામહત્તો થઈ શકે ખરો ? થઈ શકે તો શુરના વચન ફોટી આવ્યો કે નહીં ?

૯૭ તમારા મત પ્રમાણે હવે ચૈતન્ય એક છે કે અનેક છે ? જો એક હોય તો દ્વામુપર્ણાસુ તથા નિસો નિસાનાં ચેતન શ્રુતનાનામ્-પત્યાદિ શ્રુતીઓ નાનાત્વજાપક છે, તેનો સમન્વય, સપ્રમાણ સંયુક્તિથી કરી આવો ?

૯૮ તમે મુક્તિ ભક્તિયોગથી કે જ્ઞાનયોગથી માનો છો ? તે સશસ્ત્ર નીરૂપણ કરો ?

૯૯ તમે ભક્તિ અને જ્ઞાન એ બંનેમાં અંગાંગી બાવ શી રીતે માનો છો ? તે ભાષ્યાનુસાર બતાવો ?

૧૦૦ અદ્વૈત શબ્દનો અર્થ શું છે ?

૧૦૧ તમારે અદ્વૈત જ્ઞાન સિદ્ધ થયું છે કે નહીં ?

૧૦૨ તત્ત્વમાસિ એ વાક્યનો અર્થ શું છે ? એ વાક્યના અર્થથી તત્પદ અને ત્વંપદની સામાનાધિકરણ્યતા તમે શી રીતે લગાવો છો ? તે યથાર્થ બતાવો ?

૧૦૩ તમેએ સંન્યાસ કઈ સાલમાં, કયા માસમાં, કઈ તીથીમાં, કેની પાસે ને કયા આચાર્યથી, કયા ક્ષેત્રમાં, કેવા પ્રકારથી ગ્રહણ કર્યો તે યથાર્થ લખી જણાવશો ?

૧૦૪ તમારું જન્મસ્થાન કયા દેશમાં, કયા ગામમાં, કઈ જાતીમાંના બ્રાહ્મણ કુળમાં છે. અને માતા પીતાનું નામ શું ?

૧૦૫ તમે લખો તે ખરું અને બીજા લખે તે નહિ એવું તમે માનો છો ?

૧૦૬ વિના કારણે રાગદ્વેષથી, તેજદ્વેષથી; કોઈ એક મહાન સંપ્રદાસની નિંદા કરવી તે સંન્યાસાશ્રમ ને શાસ્ત્રથી સિદ્ધ થાય છે ? આચાર્યપદ ધારણ કરવાથી સંન્યાસિત્વ બળ્ય છે ? અને જો બળ્ય તો વાંતાશિ થાય કે નહિ ?

૧૦૭ આચાર્યપદ ધારવાથી સંન્યસ્ત ધર્મો લોપાય તેનું પ્રાયશ્ચિત ખરું કે નહીં ? તે શ્રુતિ સ્મૃતિથી સીદ્ધ કરી બતાવો ?

૧૦૮ તમારા એકડા સાથે એકડો કરે અને અંધ ગોલાંગુલ ન્યાયથી વર્તનાર પંડીતો, અને એકડામાં એકડો ન કરે અને નિષ્પક્ષપાતથી સત્યાસત્યનું વીવેચન કરનાર, તે પંડિતો નહિ એમ માનો છો ?

૧૦૯ રાજરાજેશ્વરાનંદજીને શ્રીમત સદાનંદ સ્વામીજી સાથે તકરાર થઈ હતી ? અને તે પ્રસંગે શાસ્ત્રાર્થ થઈ શો નીળિય થયો હતો ? તે જાણો છો, જાણતા હો તો સા કારણથી તે લખો.

૧૧૦ નિર્ગુણ જ્ઞાનને નિરૂપણ કરનાર, તે અજ્ઞાન રહે છે ?

૧૧૧ અજ્ઞાન વિના દ્વૈત બુદ્ધિ રહે છે ? અને દ્વૈત બુદ્ધિ વીના કોષ, છર્પાદી હોય કે ?

૧૧૨ તમે અજ્ઞાનને શું કહો છો ?

૧૧૩ દશ લક્ષણ કં ધર્મ મનુતિષ્ઠન્સમાહિતઃ એ વચન પ્રમાણે દશ લક્ષણ સંપન્ન પુરૂષ સંન્યસ્ત ગ્રહણ કરી શકે છે તે તમારે સમત છે ? અને તેમાં ન્યુનતા હોય તો તેને સંન્યાસી કહેવાય કે નહીં ?

૧૧૪ કૌપિન, યુગલ, કન્ધા, દંડ, કમંડળ, એથી અધિક યતીને પરિગ્રહ કર્યા નથી જો કદી અધિક પરિગ્રહ, રાગ થકી કરે તો સૌસ્વંનરકં ગત્વા નિર્યગ્ યોનિબુજાયતે-એ પ્રમાણે તમો માનો છો ?

૧૧૫ તમારા મતમાં કોણ કોણ સંન્યાસી થઈ શકે છે ?

૧૧૬ શારદા મઠના આચાર્ય રાજરાજેશ્વરનાંદજીને સુરતની તકરાર ખાખત કાશી ક્ષેત્રનું શરણ લેવું પડેલું કે નહીં ? તે આપ જાણોજ છો ? તે તેમને પ્રમાણ પત્રમાં કાશીસ્થ સર્વ વિદ્વાનોની સંમતિ થઈ હતી; કે કેટલાકની ?

૧૧૭ તે વ્યવસ્થા ચંદ્રની ચોપડી કાશીસ્થે કેટલાક પડિતો સીવાયના શૃંગેરી મઠ, તથા ગોવર્ધન મઠ, તથા જ્યોતિર્મઠના આચાર્યોને તથા સર્વ સંન્યાસીઓને તથા મુલખા ગલાદી મઠના આચાર્યોને તથા સર્વ પંડીતોને માન્ય છે એમ તમે કંપુલ કરો છો ?

૧૧૮ સંન્યાસીને પરિપક્વો અધિકાર, શ્રુતિ સ્મૃતિ પ્રમાણે છે ? હોય તો કયી શ્રુતિ અને સ્મૃતિ ?

૧૧૯ સાંખ્ય વાલાઓનો શો સિદ્ધાન્ત છે ?

૧૨૦ તર્કશાસ્ત્ર આર્ય ગણાય છે કે નહીં ? તે પ્રમાણ સાથે બતાવો.

૧૨૧ ન્યાયશાસ્ત્રનો મત દ્વૈત છે કે અદ્વૈત છે ? તે તમો વીવેચન સાથે બતાવો.

૧૨૨ સાંખ્યને મતે મુક્તિ શું છે ?

૧૨૩ તમમુદ્રા લેનારથી સંન્યાસ ગ્રહણ થાય કે ? જો થાય તો કયી શ્રુતિ પ્રમાણે ?

૧૨૪ વિરજ હોમથી તમમુદ્રાવાળો શુદ્ધ થઈ શકે ? તે પ્રમાણ લખીને બતાવો.

૧૨૫ શ્રીયુત માધવતીર્થ વૈષ્ણવ મત સ્વીકારી તે મતમાં કેટલા વરસ રહ્યા, તે ધર્મ કયા વરસમાં અને કયા માસમાં સ્વીકાર્યો, અને કયા વરસમાં તથા કયા માસમાં તે ધર્મ તજ્યો, ત્યાગ શા કારણથી કર્યો ?

૧૨૬ પ્રથમ વિષ્ણુ દેવતાનું ઉપાસન સ્વીકાર કરીને તે પોતાના આદ્ય દેવતાને ત્યાગ કરનાર શ્રુતિ પ્રમાણે પાપી થઈ પ્રાયશ્ચિત્તી થાય કે નહીં ? તેનો સપ્રમાણ જીવાખ આપો.

૧૨૭ તમે તમારી જીખાનીમાં કહ્યું છે કે આદી શંકરાચાર્ય, અને (હું) માધવતીર્થસ્વામી એ બંને એક જાતીના છે, તે ખરું છે ? જો ખરું હોય તો આચાર્ય શ્રીના આપમાં આવો કે નહીં ? આવે કહો તો સંન્યાસ લેવાનો અધિકાર છે ? છે કહો તો શંકરાચાર્ય કૃત પ્રબંધોનાં પ્રમાણોથી બતાવો ?

૧૨૮ સૃષ્ટિના પ્રારંભમાં પ્રથમ ઐત ધર્મ પ્રવૃત્ત થયો ગણાય છે ? કે સ્માર્ત ધર્મ ? તે સપ્રમાણ બતાવો.

૧૨૯ ઐત અને સ્માર્ત ધર્મ એક સંગાયે પ્રવર્ત્યા એમ કહી શકો ? કહો તો વેદ વચનથી સિદ્ધ કરી બતાવો ખરા ?

૧૩૦ તમો તુલસીજીને વિષ્ણુપત્નિ માનો છો કે નહીં ?

૧૩૧ તમો પરમાત્માને, સાકાર માનો છો કે નીરાકાર ? નીરાકાર માનો છો તો શા આધારથી ? અને સાકાર માનો છો તો શા આધારથી ?

૧૩૨ તમારા મત પ્રમાણે સંન્યાસિ અથવા તો શંકરાચાર્યથી મહારૂદ્ર થાય કે ? થાય તો કાંઈ શ્રુતિ સ્મૃતિનું પ્રમાણ છે ?

૧૩૩ તુલસી અને ચંદનની ભગવતપ્રસાદી રૂપ માલા પહેરનારને કાંઈ દોષ નામે છે ? જો દોષ લાગતો હોય તો તે વિશે વેદ પ્રમાણ આપશો ?

૧૩૪ અદર્શિય, ભસ્મ ધારણ કરવાનું તમો કહો છો ? અને કહો છો તો શા આધારથી ? તે શ્રુતિ શિદ્ધ બતાવશો કે ?

૧૩૫ સાધાર અલ્પવાદી અને હૈતવાદીને પ્રયત્ન માનો છો ? માનતા હો તો શા આધારથી તે વેદના પ્રમાણ સાથે બતાવો ?

૧૩૬ સ્મૃતિ, પુરાણ, ઇતિહાસ, નારદપંગરાત્ર જે આદિક પ્રમાણ ગ્રંથોમાં તથા સ્તોત્ર કવચાદિમાં ભગવાનનાં નામો જે જે લખેલાં છે તે નામોને તમો વેદમાંથી કાઢી બતાવો ખરા કે ? તે જો ન કાઢી બતાવો તો તે નામના જપ પુરસ્કર્ણાદી થાય કે નહીં ? અને તેથી કાંઈ ફલ થાય કે નહીં ? અને તે નામો વેદમાંથી ન કાઢી બતાવો તો તમે ખોટાં છે એમ તે સર્વેને કહો છો ? તેનો જુવાળ વિચાર કરીને આપો ?

૧૩૭ બેટમાં ભગવત મંદીરોમાં દેવકીજી, વસુદેવ તથા સલ્યભામાદી અષ્ટપી રાણીઓ તેમની, તથા અયોધ્યામાં કૌશલ્યાદી રામચંદ્રજીની માતાઓની તથા દક્ષરથ પીતાની તેમજ ગોકુલમાં નંદજીને યશોદાજી માતાની વીગેરે જે જે ભગવાનના અવતારો તેમની માતા પીતાની સ્થાપન કરેલી મુર્તિઓને તમો પૂજ્યપણે માનો છો કે નહીં ? અને માનો છો તો ઉપર લખેલી પ્રતિમાઓનું વેદમાં કયે સ્થળે વર્ણન કરેલું છે તે બતાવશો કે ? જો ન બતાવો તો ઉપર લખેલી પ્રતિમાઓને ખોટી કહો છો ? ખોટી એમ કહો તો તમોને નાસ્તિક કહેવાય કે નહીં ?

૧૩૮ તમારા મઠ સ્થાપનનું વિધાન બતાવનાર સત્તાવીશ શ્લોકાત્મક પ્રાચીન મહાન્નાયક શીવાય કોઈ બીજો મહાન ગ્રંથ છે કે ? હોય તો પ્રગ્નની જાણ ખાતર બહાર પાડશો.

૧૩૯ સાધાર અલ્પવાદ કેનો મત છે ? અને તે મતને તમે માનો છો ? માનો છો તો શા આધારથી, અને નથી માનતા તો શા આધારથી ? તમો વિદ્વદ સંન્યાસી છો કે ત્રિવિદીપા સંન્યાસી છો ?

૧૪૦ અને તે અંતેના લક્ષણ શા છે ? તે વેદ સ્મૃતિ પ્રમાણે બતાવો ?

૧૪૧ વૈરાગ્ય, સંન્યાસી કેને કહેવાય ?

૧૪૨ જ્ઞાન સંન્યાસી કેને કહેવાય ?

૧૪૩ જ્ઞાન વૈરાગ્ય, સંન્યાસી કેને કહેવાય ?

૧૪૪ કર્મ સંન્યાસી કેને કહેવાય ?

૧૪૫ ચાતુર્વિધ સંન્યાસનાં લક્ષણો શા છે ?

૧૪૬ રૂદ્રાક્ષ ધારણ કરવાનું વેદમાં પ્રમાણ છે ? અને છે તો કયા વેદમાં, કયા મંત્રમાં, તે બતાવો છો ? ન બતાવો તો વેદ બાહ્ય ખરું કે નહીં ? તમારા મતમાં સુરેશ્વરાદિ આચાર્યને, અન્નાદીના અવતારો મનાય છે તેમાં કાંઈ વેદનું પ્રમાણ છે ?

૧૪૮ શૈવમતને તમો વેદ બહાર કહો છો, કે વેદ પ્રમાણ કહો છો ? જો વેદ બાહ્ય કહેતા હો તો આદિ શંકરાચાર્યજીએ અંડન કર્યું છે ? અને કર્યું છે તો શારિરીક બાળ્યમાં કયે સ્થળે અને કયા સૂત્રની બ્યાખ્યામાં ? તે ખુલ્લું સમજાવતીથી બતાવશો કે ?

૧૪૯ અજામેકાં લોહિત કુલ્લ કુળ્લનાં વહીવટનાં જનમતિ—આ શ્રુતિ માયાનું સ્વરૂપ વર્ણન કરે છે તેને તમે સત્ય કહો છો કે નહિ ? ના કહો તો શ્રુતિ સમન્વય શી રીતે કરો છો ? તે બતાવો ?

૧૫૦ વેદના મંત્રોમાં, અથવા આહણી વીભાગમાં જે બાબત ન નીકળે તેને વેદ બાબત તમે કહો છો ?

૧૫૧ વામ પાર્શ્વમાં “રાધા” વક્ષસ્થલમાં “શ્રી” એવી શ્રી કૃષ્ણ તનું માનો છો ? ના કહો તો આદિ શંકરાચાર્યે અસંખ્ય સ્તોત્રોમાં તથા ગ્રંથોમાં “રાધા લક્ષ્મી” એ સહિત શ્રી કૃષ્ણ સ્તુતી કરેલી છે તો તેથી તમે ગુરુ કોહી બન્યા કે નહી ? બન્યા તો તેમના પદ ઉપરથી આરદ્ર પતિત થવાય કે નહિ ? થવાય તો કાંઈ પ્રાયશ્ચિત છે ? છે તો બતાવો ?

૧૫૨ બ્રહ્માદિકને અવતાર તો સનકાદિકને મુક્ત કહો છો કે નહિ ? અવતાર ત. મુક્ત છે એમ કહેતા હો તો પણ સુરેશ્વરાચાર્યાદિક રૂપે અવતરવું પડ્યું એમ તમે માનો છો ખરા ?

૧૫૩ મહાનુજ્ઞાનમાં શંકરાચાર્ય રાજરાજેશ્વરાનંદજીને **ષટ્મત સ્થાપનાચાર્ય** (છ મતોના સ્થાપન કરનારા) આ વિશેષણ આપે છે તો છ મત કયા કયા સ્થાપન કર્યા ? અને તે સર્વ મતનો સિદ્ધાન્ત એક છે કે ભીન્ન છે ? જો એક છે તો છ ભેદ કેમ પડ્યા ? અને જો ભીન્ન સિદ્ધાન્ત છે તો એક ઉપદેશ છતાં પ્રથક્તા શાથી ? તે સ્પષ્ટતાથી બતાવો ?

૧૫૪ મત શુદ્ધનો અર્થ શો છે ?

૧૫૫ દ્વારકાધીશ્વ, ચંદ્રમૌલીશ્વર, શારદામ્બા એ ત્રણે તમારે ઈષ્ટ દેવ છે કે નહી. તે ત્રણે દેવતાઓનું ભક્તિ ભાવથી પૂજન કરો છો કે ? અને જો કરો છો તો તે તમારા ઉપાસ્ય દેવતાઓ ખરા કે નહી ? અને ત્રણે ઉપાસ્ય દેવતાઓ છે સારે તેમાં અધિક ન્યૂન, કેને ઉપાસો છો ? તે બતાવશો કે ?

૧૫૬ સંઘાતે ત્રણ દેવતાઓનું ઉપાસન કરનારની ભક્તિ અનૈકાંતિકા (વ્યભિચારિણી) કહેવાય કે નહિ ? તે જવાબ આપો ખરા ?

૧૫૭ સિદ્ધપુર માછરૂદેટ રૂમર તમે પ્રતિષ્ઠા ઉપર જુગ્યાની આપેલી ?

૧૫૮ જો આપેલી તો તે વખતે તમારો આશ્રમ શો હતો ?

૧૫૯ શંકર દિગ્વિજયને તમે માન્ય ગણો છો ?

૧૬૦ શંકરદિગ્વિજય કેટલા છે ? અને તે પૈકી તમારે માન્ય કયો છે ?

૧૬૧ શંકરદિગ્વિજયને વૈદિક કે આર્ય કે કેવા પ્રકારનો માનો છો ?

૧૬૨ મળદુર ગ્રંથમાં સ્વયં શંકરાચાર્યે સ્વમ્નાતીય બ્રાહ્મણોને આપ આપ્યાનો ઉલ્લેખ છે તે યાત્રિના તમે ખરા કે નહિ ?

૧૬૩ જો હા કહો તો આદ્ય શંકરાચાર્યના આપમાં તમે નથી તેમાં પ્રમાણ શું ?

૧૬૪ જો ના કહો તો પ્રતિષ્ઠા ઉપર ખોટી જુગ્યાની આપવાનું કારણ શું ?

૧૬૫ સંન્યાસીઓમાં વન, અરણ્ય, ગિરિ, પર્વત આદિક દશ નામ આપવામાં આવે છે તે સંબંધમાં કાંઈ વૈદિક આધાર છે ખરા ? જો હોય તો બતાવો ?

૧૬૬ જો વૈદિક આધાર ન હોય તો તે નામ અવૈદિક કહેવાય કે નહિ ?

૧૬૭ જો અવૈદિક કહેવાય તો તેને ધારણ કરનાર વૈદિક કે અવૈદિક ?

૧૬૮ શ્રીમદ્ભાગવત એકાદશ સ્કંધ પ્રતિપાદિત અષ્ટ પ્રકારની ભગવત્પ્રતિમા તર્ગન ચિત્ર પ્રતિમાને ગંજીપો નામ આપનાર નાસ્તિક શિરોમણિ કહેવાય કે નહિ ?

૧૬૯ તમે પોતાની ગર્હિત ચોપડીમાં “ આહ્મણો તથા ક્ષત્રિઓને સત્સંગી થવા જરૂર નથી ” એવું લખ્યો છો ત્યારે તમે આહ્મણાદિકને ઉપદેશ કરી સત્સંગી કરો છો કે કુસંગી ? જો કુસંગી કરો છો તો તે કુસંગી કરનાર અને કુસંગી થનાર અને તે વૈનિસ્વગામિનઃ એ વચન પ્રમાણથી ધર્મરાજના પ્રાદુર્ભિઃ (પરોણા) થવા ઉચિત છે કે નહિ ? જો નહિ તો તેમાં પ્રમાણ શું ?

૧૭૦ “ મહાનુશાસન ” પત્રના ૧૩ અંકમાં “ખાંડના પદાર્થમાં ૧૦૦ મણુ થી અને ગોડના પદાર્થમાં ૨૦ થી ૨૫ શેર સુધી થી વાપરવું ” એવો ઉપદેશ કયા વેદ મંત્રના આધારે છે ? જો આધાર રહિત હોય તો તે ઉપદેશી અને ઉપદેશક વેદ બાહ્ય ખરા કે નહિ ?

૧૭૧ અદ્વૈત મતમાં બ્રાંતિ તથા બ્રાંતિ જનક પદાર્થનું સ્વરૂપ શું ? અને રજ્જુમાં મહિપાદિકની બ્રાંતિ ન થતાં સર્પ બ્રાંતિજ થાય છે તેમાં શો હેતુ છે ?

૧૭૨ પુરાણોમાં પરસ્પર વિરોધ પ્રાપ્ત થાય તો તમે કયા પુરાણને અધિક પ્રમાણ માનો છો ?

૧૭૩ સ્મૃતિઓમાં અન્યોન્ય વિરોધાપત્તિ થાય તો તમે કયું સ્મૃતિનું પ્રામાણ્ય અધિક માનો છો ?

૧૭૪ તમે બ્રહ્મ મીમાંસા (વ્યાસ પ્રણીત ઉત્તર મીમાંસા) ને કર્મ મીમાંસા (જેમિની પ્રણીત પૂર્વ મીમાંસા) ના અંગભૂત માનો છો ? કે કર્મ મીમાંસાને બ્રહ્મ મીમાંસાના અંગભૂત માનો છો ?

૧૭૫ જો કર્મ મીમાંસાના અંગભૂત બ્રહ્મ મીમાંસાને માનો તો ક્ષુદ્રે જ્ઞાનાન્ન મુક્તિસ્ત મેવ વિદિત્વાતિ મૃત્યુ મેતિ નાન્યઃ પન્થા વિચિતે ચનાય આ શ્રુતિનો સમન્વય શી રીતે કરો છો ?

૧૭૬ બ્રહ્મ મીમાંસાના અંગભૂત કર્મ મીમાંસા છે એમ જો તમારું માનવું હોય તો કર્મમર્મણે વહિ સંસિદ્ધિ માસ્યતા જનકાદયઃ આ ગીતોક્ત ભગવદ્ વાક્યથી સિદ્ધ થએલું મોક્ષ સાધનત્વ શી રીતે સંગત થશે ?

૧૭૭ પૃથ્વી, જળ, તેજ, વાયુ આદિક ચોવીશ તત્ત્વોને તમે મૂર્તિમાન કહો છો કે અમૂર્ત ? જો અમૂર્ત કહો તો આદ્ય શંકરાચાર્યે પ્રમાણભૂત અંગીકૃત કરેલા શ્રીમદ્ ભાગવત પુરાણમાં મૂર્તિમત્ તત્ત્વોએ પરમાત્માની સ્તુતિ કરી છે તેને તમે ખોટી કહી શકશો ? જો હા કહો તો આ વાચાર્યે અંગીકૃત અને વ્યાસે વિરચિત શ્રી કૃષ્ણ મૂર્તિ રૂપ શ્રીમદ્ભાગવતના તમે કોટી ખરા કે નહિ ? અને તેનો કોહ કરવાથી ગુરુકોહ પ્રાપ્ત થાય કે નહિ ?

૧૭૮ અદ્વૈત મતમાં ભક્તિ શબ્દનો અર્થ શું ?

૧૭૯ “ ” ઉપાસના શબ્દનો અર્થ શું ?

૧૮૦ તમારા સિદ્ધાંતમાં ભક્તિ અને ઉપાસનામાં ભેદ શો ?

૧૮૧ શ્રી ભગવદ્ગીતામાં યેચૈવ સાત્ત્વિકાભાવા રાજસાસ્તામસાશ્રયે મત્ત એવે તિતાન્વિદ્ધિ ન ત્વહં તેષુ તૈમયિ જે સાત્ત્વીક, રાજસ, અને તામસ એ ત્રિવિધ ભાવ છે તે સર્વને મારા થકી જાણુ. અને તે સર્વે ભાવોમાં હું રહેલો નથી પણ તે સર્વે મારે વિશે રહેલા છે તો પરમાત્માનું સર્વમાં અંતર્યામિપણું શી રીતે માનો છો ?

૧૮૨ જો અંતર્યામિપણું પરમાત્માનું ન માનો તો નાસ્તિકતા દોષગ્રસ્ત ખરા કે નહિ ?

૧૮૩ અદ્વૈત મતમાં ય આત્મનિતિષ્ઠન્ આત્મન્યન્તરો યમયતિ ઇત્યાદિ આત્મ પરમાત્માનો આધેયાધિકરણ ભાવ પ્રતિપાદક શ્રુતિ શી રીતે સંગત થાય ?

૧૮૪ અજ્ઞાને કરિને મોહિત થએલા પરમ ભક્ત અર્જુનને મોહ નિવૃત્તિ માટે પરમાત્મા સ્વયં શ્રી કૃષ્ણે ગીતાના દ્વિતીયાધ્યાયમાં નત્વેવાહં જાતુનાસં નત્વેનેમેજનાધિપાઃ । નચૈવં ન ભવિષ્યામઃ સર્વે વયસતઃ પરમ્ એ શ્લોકથી જીવેશ્વર ભેદનો પારમાર્થિક ઉપદેશ કરેલો છે તે અદ્વૈત મતમાં શી રીતે ઘટે ?

૧૮૫ તમારા વડિલો સ્માર્ત હતા કે વૈષ્ણવ ?

૧૮૬ જો તેઓ સ્માર્ત હોવાનું કહો તો તેઓએ અંગીકૃત સ્માર્ત મતનો પરિત્યાગ કરિ તમે પંચ સંસ્કારાત્મક વૈષ્ણવી દીક્ષાનો પરિગ્રહ શા હેતુથી કર્યો ?

૧૮૭ અને જો વડિલો વૈષ્ણવ હતા અને તે પરંપરાથીજ તમે પોતે વૈષ્ણવી દીક્ષા લીધાનું કહો તો કેટલીક વખત વૈષ્ણવ મતમાં સ્થિતિ રાખી પાછળથી તે મતનો પરિત્યાગ કરી સ્માર્ત મતમાં ઘુસી જવાનું કારણ શું ?

૧૮૮ ગમે તેમ હોય તોપણ ઉભય રીતે યો વૈ સ્વાં દૈવતામપિ સ્વજતે સઃસ્વાયૈ દૈવતાયૈ ચ્યવતે ન પરાં પ્રાપ્નોતિ પાપીયાન્ ભવતિ એ શ્રુતિથી તમે પાપિષ્ઠ ખરા કે નહિ ?

૧૮૯ જો તે શ્રુતિને અંગીકૃત ન કરી પાપિષ્ઠપણું દુર કરવાનું કહો તો નાસ્તિકો વેદનિન્દકઃ એ વાક્યાધારથી તમે નાસ્તિક કોટિમાં આવો કે નહિ ?

૧૯૦ અદ્વૈત મતમાં વ્યાવહારિક અને પારમાર્થિક એ દશા પ્રતિપાદન કરેલી છે તેમાં વેદ શાસ્ત્રનું પ્રમાણ અતાવો ?

૧૯૧ અદ્વૈત મતમાં ગુરુ અને શિષ્ય વાસ્તવિક છે કે કલ્પિત જો કલ્પિત કહો તો તે કલ્પિત ગુરુથી ઉત્પન્ન થએલું જ્ઞાન વાસ્તવિક કે કલ્પિત ?

૧૯૨ જો કલ્પિત કહો તો તે ખોટું હોવાથી શિષ્યનું અજ્ઞાન શી રીતે દુર કરિ શકે ?

૧૯૩ જો વાસ્તવિક કહો તો જ્ઞાન અને જ્ઞાતા એવો પારમાર્થિક દશામાં પણ ભેદ પ્રાપ્ત થવાથી અદ્વૈત સિદ્ધાંત શી રીતે ટકી શકે ?

૧૯૪ જીવ અને બ્રહ્મનો ભેદ સાદિ છે કે અનાદિ અને તે વાસ્તવિક છે કે ઉપાધિકૃત ?

૧૯૫ જો અનાદિ ભેદ કહો તો તેનો નાશ શી રીતે થઈ શકે ?

૧૯૬ જો સાદિ ભેદ હોવાનું કહો તો તે ભેદ પડવાનું કારણ શું ?

૧૯૭ જો વાસ્તવિક ભેદ કહેતા હો તો સ્વ સિદ્ધાંતનો ભંગ થાય કે નહિ ?

૧૯૮ જો ઉપાધી કૃત કહો તો ઉપાધીનો સંબંધ બ્રહ્મ સાથે શી રીતે ઘટે ? કેમકે જે સત્ય પદાર્થોનો સંબંધ સંબવિત છે. અદ્વૈત મતમાં ઉપાધી અસત્ય હોવાથી તેનો સંબંધ શી રીતે તે પ્રતિપાદન કરો ?

૧૯૯ બ્રાંતિ સત્ય પદાર્થની થાય કે અસત્ય પદાર્થની ?

૨૦૦ અદ્વૈત સિદ્ધાંતમાં માયાનું મિથ્યાત્વ મનાય છે ત્યારે મિથ્યા પદાર્થ પૂર્વે અદૃષ્ટ હોવાથી તેની બ્રાંતિ બ્રહ્મમાં શી રીતે સંગત થાય ?

૨૦૧ સાંભળવામાં આવે છે કે, શંકરાચાર્યના પીઠ ઉપર આરૂઢ થનારા આચાર્યોનું માનવું એમ છે કે સમગ્ર બ્રાહ્મણદિકનાં ઉપવીત તથા ભસ્મ ઉપર આપણો હક છે અને કહેવાય છે કે તેવું કોઈ કોઈ ઠેકાણે શંકરાચાર્ય ભાપણુ પણ કરે છે તો તે બાબતનું શ્રુતિ, સ્મૃતિમાં કોઈ પ્રમાણ છે ? જો હોય તો બતાવો ?

૨૦૨ પૂર્ણાનંદ નામના આપના સંનિધિમાં રહેનારા બ્રહ્મચારીએ બ્રહ્મચર્યાશ્રમ કઈ મિતિએ બ્રહ્મણ કર્યો ? અને પ્રથમાશ્રમ બ્રહ્મણ કર્યા પહેલાં તેઓ નિશાળના માસ્તર હોવાનું કર્ણધોઅર થાય છે તો તે વખતે તેમણે બ્રહ્મચાર્યાશ્રમ કરેલો ?

૨૦૩ જો બ્રહ્મચાર્યાશ્રમ કર્યાનું કહો તો બ્રહ્મચાર્યાશ્રમ કર્યા પછી બ્રહ્મચર્ય બ્રહ્મણ થાય કે નહિં ? જો થાય તો પ્રમાણ બતાવો ?

૨૦૪ જો બ્રહ્મચાર્યાશ્રમી નહોતા તો કયા આશ્રમમાં હતા ? જો બ્રહ્મચર્યાશ્રમમાં હોવાનું કહો તો બ્રહ્મચારીને માસ્તરપણું સંભવે ?

૨૦૫ ભૂગુ ક્ષેત્રાદિક પવિત્ર સ્થળોમાં નિવાસ કરી પુણ્ય કરવાને બદલે કોઈ બ્રહ્મચારીનું વારાંગનાઓને સિતાર શિખવાડવાનું સાંભળવામાં આવે છે તો અષ્ટ વિધ બ્રહ્મચર્ય પાળવા રૂપી પોતાનો સ્વધર્મ ત્યાગ કરી તેવું ગાંધત ફૂલ કરે તો બ્રહ્મચર્યાશ્રમમાંથી પતિત થાય કે નહીં ?

૨૦૬ શ્રીમાન આદિ શંકરાચાર્ય શકતાં વર્ષ-૨૩૭૭ લખેલો તે શા આધારથી છે ? અને કેવી રીતે ગણના કરેલો છે તે બતાવો ?

૨૦૭ તમારા શંકર મતના પ્રસિદ્ધ પ્રાંડિત યજ્ઞેશ્વરજી તેમણે રચેલા આર્ય વિદ્યામુધાકરમાં તો તેમના લખવા પ્રમાણે ૧૧૦૦ વર્ષ થાય છે તે લેખકને તમો ખોટો કહો છો કે સત્ય કહો છો ?

૨૦૮ સંન્યાસીનો અધિકાર કેવળ બ્રાહ્મણનેજ છે કે ક્ષત્રીયાદીકને છે ? તે વેદાદીકના વચનોથી તમારું મંતવ્ય સિદ્ધ કરી બતાવો ?

૨૦૯ બકુલા ભરણુ મુની કોણુ હતા ? અને તે કઈ જાતી, કયા કુલ જોતમાં ઉત્પન્ન થયા હતા ? તે સપ્રમાણ લખો.

૨૧૦ તમો સંન્યાશ્રમથીજ મોક્ષ માનો છો કે બીજા આશ્રમથી પણ થાય છે ? તે સપ્રમાણ બતાવો.

૨૧૧ તમો એક દંડ મુખ્ય માનો છો કે ત્રિદંડ મુખ્ય માનો છો ? બેમાંથી જે પક્ષ આપને માન્ય હોય તે પ્રમાણ સાથે ઉપપાદન કરો ?

૨૧૨ તમો વર્ણાશ્રમ ધર્મમાં રહેવું તેથી કેવળ મોક્ષ માનો છો ? અને તેમ જો માનતા હો તો મોક્ષ કારણ સાયગ્રાં ભક્તિ રંગ રીયસી-અર્થ મોક્ષની કારણ સામગ્રીમાં ભક્તિ તેજ એક છે આ ગુરુ વચન કોહી તમો ખરા કે નહીં ? અને જો ગુરુ કોહી થાઓ તો તમારું દર્શન કરનારને પ્રાયશ્ચિત લાગે કે નહીં ?

૨૧૩ તમારા મતમાં સ્વ સ્વરૂપાનુ સંન્ધાનં ભક્તિ રિસે નિધીયતે ॥ અર્થ પોતાના સ્વરૂપનું અનુસંધાન તેનું નામ ભક્તિ કહેવાય છે સ્વાત્મ તત્વાનુ સંન્ધાનં ભક્તિઃ-અર્થ આત્મ તત્વનું અનુસંધાન તેનું નામ ભક્તિ છે ઉપર લખેલાં આદિ શંકરાચાર્યનાં વચનોમાં સ્વસ્વરૂપાનુ સંધાન કહેને કહો છો ? અને સ્વાત્મ તત્વાનુ સંધાન કહેને કહો છો ?

૨૧૪ તમે મોક્ષ કેવળ દંડ ગ્રહણ કરવાથી માનો છો કે ? અને માનતા હો તો જીવનજોના મોક્ષ નથી એમ કહો છો ? કહેતા હો તો આધાર બતાવો.

૨૧૫ તમારા મતમાં શંકર દિગ્વિજય કેટલા છે ? અને દિગ્વિજયોમાં લખેલી સર્વ ગ્રાંથોને તમે વેદ પ્રમાણ માનો છો કે ?

૨૧૬ શંકર દિગ્વિજયના સ-૧-શ્લોક-૫૬ તને સદાય કરવાને માટે અહા મંડન નામે પ્રાણ અવતાર ધારણ કરશે અને ઇંદ્ર પણ સુવન્વા નામે રાગ્ન થશે આ પ્રમાણે લખ્યું છે તો તમે તેને શ્રુતિ સ્મૃતિના પ્રમાણથી બતાવશો ?

૨૧૭ શંકર-દિ-સ-૧-શ્લોક ૬૦-મામાં તારકાસુરના શત્રુ કાર્તિક સ્વામી તે બદ પાદાચાર્ય રૂપ થયા તેમાં તમે કાંઈ આર્ય પ્રમાણ વચન બતાવો છો ?

૨૧૮ શંકર દિ-સ-૧-૪૩-૪૪-મામાં મારી પેડે તમે પણ મનુષ્ય દેહ ધારણ કરીને સ્વર્ગવાસી દેવતાઓ તે મને અનુસરસો આરે તમારો મનોરથ પૂર્ણ થશે, આ વાતમાં શંકય કરવો નહીં. આ પ્રકારે લખ્યું છે એમાં તમે કાંઈ વેદ શાસ્ત્ર પ્રમાણ કહો છો ?

૨૧૯ સર્વ દેવતાઓએ કયે સ્થલે અને કયા કુલમાં, કયે જ્ઞાતિમાં, કયા શયકાના કયા વર્ષમાં જન્મ ધારણ કર્યો અને તે તે દેવતાઓ તમારા મતમાં કયે કયે નામે ઓલખાયા છે.

૨૨૦ શ્રીમાન્ આદિ શંકરાચાર્યે સુવન્વા રાગ્ન જેવા સેવક છતાં પણ મનુષ્ય વાહન (પાતળા તાવડાન ઉપર સવારી, ધોળે દીવસે યસાલ, જરી કોરનાં કપડાં, ચાંદીની પાવડી, કીનખાપના ગાદી તટ્ટીયા, ભીક્ષા દ્રવ્યનો સંગ્રહ) વીગેરે વૈભવો રાખ્યા હોય તેમ જણાતું નથી તો પછી તેમના સંન્યાસી પીઠ ઉપર પરંપરા એસનાર પુણ્ય ગુરૂની મર્યાદા તેમજ શાસ્ત્રની મર્યાદાથી વિરુદ્ધ વર્તનાર આરુઢ પતિત થાય કે નહીં ?

૨૨૧ શંકર દી-સ-૩-૨ શ્લોકમાં કમલાપતિ વિષ્ણુનો અવતાર પણ પદ્મ (પદ્મપાદ) રૂપ થયો એમ લખ્યું છે તેને તમે શ્રુતિ સ્મૃતિના પ્રમાણથી માનો છો ? માનતા હો તો તે વચનો બતાવશો ?

૨૨૨ શંકર દિગ્વિજયના-સ-૩-શ્લોક-૩-માં પ્રભાકર થકી વાયુદેવ ઉત્પન્ન થયા અને હસ્તામલક નામ ધારણ કર્યું. વળી શ્લોક-૪-માં વાયુના દશમાંશથી તોટક નામે આચાર્ય થયા આ વિષે કાંઈ પણ પ્રમાણ છે કે ? જો શાસ્ત્ર પ્રમાણ ન નીકળે તો ખોટી ગણો છે એમ કહેવાય કે નહીં ?

૨૨૩ શ્લોક-૬-માં અહરુપતિ આનંદગિરિ થયા અને અરણ તે સનંદન થયા, વરુણ ચિત્રમુખ નામે થયો એ વાત ખરી છે એમ માનો છો ? માનો છે તો શા આધારથી તે બતાવો.

૨૨૪ નવમા શ્લોકના અર્થ પ્રમાણે સરસ્વતિજી તમે અહાનાં કુટુંબીની (સ્ત્રી) કહો છો અને તે ઉભય ભારતી નામે થયાં એ તમે ખરું માનો છો ? માનતા હો તો શા આધારથી ?

૨૨૫ સરસ્વતી અહાનાં પત્ની છે કે સુતા છે ? તેમાં તમે શું માનો છો ?

૨૨૬ આર્ય સમાજના મુર્તિ પૂજના પ્રશ્નના પ્રત્યુત્તરમાં આપ બોલ્યા કે (અમે પણ મુર્તિ પુજને કયાં માનીએ છીએ) તો આ ઉપરથી જણાય છે કે દ્વારકાંધીશ, શારદામ્બા, ચંદ્ર મૌલીશ્વર આદિ દેવતાઓની પ્રતિમાઓને ગંજીશ તમે પુજતા થકી પણ પથ્થર અને ચિત્ર પ્રતિમાઓને માનતા હશે ખરા ? અને તેમજ જો માનતા હો તો નારિનગર શ્રીરામણી અને પ્રચલ્લ જોષ ગણુઓ કે નહીં ?

૨૨૭ ઉપર પ્રમાણે ઉપરથી ઉપાસનાનો ડોળ બતાવીને હુતિખાનાર ખાખંડી કહેવાય કે નહીં ?

૨૨૮ પ્રસ્થાનત્રય ઉપર ભાષ્ય કરનાર આચાર્ય કહેવાય એવું વેદ સ્મૃતિનું પ્રમાણ આપે છે કે ?

૨૨૯ તમોએ પ્રસ્થાનત્રયનાં ભાષ્યો કર્યાં છે કે નહીં ? જો નથી કર્યાં તો આચાર્ય સાથી કહેવાયો છે ?

૨૩૦ કોપ ગ્રંથોને આર્ય તમો માનો છો ? માનો છો તો શા આધારથી ? નથી માનતા તો તે ગ્રંથોનું પ્રમાણ આપી શકાય ખરું ?

૨૩૧ પ્રવૃત્ત કર્મ કેને કહો છો ?

૨૩૨ નિવૃત્ત કર્મ કેને કહો છો ?

૨૩૩ તમો મોક્ષ પ્રવૃત્ત કર્મથી માનો છો ? કે નિવૃત્ત કર્મથી ? તે સવિસ્તર પ્રમાણથી બતાવો ?

૨૩૪ વેદને તમો ત્રિગુણ વિષયક માનો છો કે નહિ ?

૨૩૫ વેદ નિર્ગુણ બ્રહ્મને કહિ શકે છે કે નહિ ? જો કહિ શકે છે તો કેવી રીતે તે વેદ વચનોથી નિરૂપણ કરો ?

૨૩૬ વેદના ભાષ્યોમાં તમારે ક્યાં ભાષ્યો માન્ય છે ?

૨૩૭ સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાય વિરુદ્ધ છપાવેલી સંસ્કૃત ચોપડીમાં (કાન્તાદર્યો જાન્તાદર્યો વાન્તદાન્તાદર્યશ્ચ વહવો વેદમાર્ગ વિધ્વંસકાઃ પુનઃ સંજાતાઃ) અર્થ કાન્ત (નિમ્બાર્ક) જાન્ત (રામાનુજ) વાન્ત (મધ્વ) એ આદિક બહુ આચાર્યો વેદના નાશ કરનારા પછે થયા એમ તમોએ લખ્યું છે તો તમો ઉપર લખેલા પૂજ્ય આચાર્યોએ કેવી રીતે વેદનો વિધ્વસંક (નાશ) કર્યો ? તે ચચાર્થ તેમના ગ્રંથોના પ્રમાણ સાથે બતાવો ?

૨૩૮ ઉપલી સંસ્કૃત લીપીમાં આદિ શબ્દથી અને બહુ શબ્દથી વેદના વિધ્વસંક (નાશ કરનારા) કયા કયા તમોએ લીધા છે તે બતાવો ?

૨૩૯ સર્વ વૈષ્ણવ રાજ શ્રીમાન્ વલ્લભાચાર્યનું મંતવ્ય વેદ પ્રમાણે માનો છો ? કે તેમાં પણ તમને શંકા છે ?

૨૪૦ આદિ શંકરાચાર્યશ્રીએ દશ પ્રકારના સંન્યાસિઓ કર્યાં છે કે નહિ ?

૨૪૧ મયૈવાંડશોં જીવલોકે જીવભૂતઃ સનાતનઃ-આ શ્લોકમાં તમો પરમાત્મા સાથે જીવનો અંશાંશી ભાવ શી રીતે માનો છો ?

૨૪૨ પદ્મપાદ વિષ્ણુનો અંશાવતાર છે એમ શં-દિ-સ-૩ લખ્યું છે તો આ સ્થાને તમોએ અંશ કેવી રીતે માન્યો છે ?

૨૪૩ જગત્ સૃજવામાં પરમેશ્વરની પ્રવૃત્તિ તે. સ્વાર્થા (ખોતાને માટે) છે ? કે, પરાર્થા (ખીજાઓને માટે) છે ?

૨૪૪ તમો નવ્યા રવ્યા નપરોયતિઃ અર્થ સંન્યાસી બ્યાખ્યાન એટલે ભાષણ અથવા ગ્રંથ બ્યાખ્યા કરવામાં ન પ્રવૃત્ત એમ તમો માનો છો ? અને જો તે પ્રમાણે યતિ ધર્મ ન પાળી શકાય તો પતિત થાય કે નહીં ?

૨૪૫ દશ નામ સંન્યાસિ કેને કહેવાય છે ? સંન્યાસિનાં દશ નામ વેદ સ્મૃતિમાં છે ? જે વેદ સ્મૃતિમાં ન હોય તો વેદ બાહ્ય કહેવાય ખરાં ?

૨૪૬ તમે વર્ણ સંકરતા શાસ્ત્રાધારથી માને છો કે પોતાની કંપોત્ર કલ્પનાથી ? જે શાસ્ત્રાધારથી માનતા હો તો અધર્મા ભિભવાત્ કુળ્ળ પ્રદૂષ્યન્તિ કુલસ્રિયઃ ॥ સ્ત્રીપુત્રાસુ વાર્ણેય જાયતે વર્ણસંકરઃ ॥ ભાવાર્થ જેના સ્વામિજી ગરણ પામે છે એવી સ્ત્રીઓને અધર્મ પ્રાપ્ત થવાથી હે કુળ્ળ કુલની સ્ત્રીઓ કલંકિત થાય છે અને હે વાર્ણેય વ્યભિચાર દૂષિત સ્ત્રીઓથી વર્ણસંકર પ્રજા જન્મે છે. આ ભગવદ વાક્ય પ્રમાણે વર્ણસાંકર્ય કેને કહેવાય છે ?

૨૪૭ તમારા કુત્સિત કુતર્કથી માનતા હો તો તમારે પણ શુદ્ધાદિકના સહચારિત્યથી વર્ણસંકરતા પ્રાપ્ત થાય છે કે નહિ ?

૨૪૮ સંકર શબ્દનો શો અર્થ અને શું લક્ષણ તે બાણો છો ?

૨૪૯ પૂર્ણાનંદજી ૩૨ જતરીસ વર્ષે બ્રહ્મચારી થયા એમ કહેવાય છે તો તે આઠ વર્ષે યજ્ઞોપવીત પામીને ૩૨ જતરીસ વર્ષ સુધી કયા આશ્રમમાં રહ્યા ?

૨૫૦ કહી જે તેમણે ગૃહસ્થાશ્રમ કર્યો હોય તો બ્રહ્મચારી શી રીતે થવાય ? તે વિશે કાંઈ શાસ્ત્રનો આધાર જતાવશો ? ન જતાવો તો આશ્રમ ભ્રષ્ટ કહેવાય કે નહિ ?

૨૫૧ પ્રથમાશ્રમનો અનધિકાર છતાં પ્રથમાશ્રમીનો ડોળ કરનાર શ્રવણં કીર્તનંકેલિઃ પ્રેક્ષણં ગુહ્ય ભાષણમ્ ॥ સંકલ્પોઽધ્યવસાયશ્ચ ક્રિયા નિવૃત્તિ રેવચ ॥—આ અષ્ટવિધ સ્ત્રીનો સંસર્ગ ત્યાગ કરવા ૩૫ બ્રહ્મચર્ય ન પાળનાર મિથ્યા બ્રહ્મચારી મહા પાતકી કહેવાય કે નહિ ?

૨૫૨ કલિયુગમાં બ્રાહ્મણ, ક્ષત્રીય, વૈશ્ય, શુદ્ર, આ ચારે વર્ણનું સત્વ (સાચાપણું) માને છે કે નહિ ?

૨૫૩ બ્રાહ્મણ વર્ણથી અસત્શુદ્ધાદિકની સેવા (નોકરી) કરી શકાય કે કેમ ?

૨૫૪ તમે ગીતાને મંત્ર ૩૫ કહો છો કે નહિ ? અને કહો છો તો શા આધારથી ?

૨૫૫ માધવતીર્થ સ્વામી સંન્યાસ ગ્રંથે ક્યાં પ્રથમ રાઘવદાસ નામે સાંખ્ય હતા એવા હેંડમીનો બહાર પડેલા પરથી જણાય છે. એ વાત ખરી છે ?

૨૫૬ સ્માર્ત મતના બ્રાહ્મણો મરણ પામેલા સંન્યાસીને ભૂમિ દહન કરીને થોડી સુદતમાં તે ઉપર ત્રિવર્તીગ પથરાવે છે તે શિવલીંગને સહસ્રશીર્ષા આ પુરૂષ સુકતમંત્રોથી અભિષેક કર્યા બાદ દેહાણે જેવામાં આવે છે. આ ક્રિયા કલાપ કયા વેદ મંત્રના આધારથી કરતા હશે તે સપ્રમાણ જતાવો ?

૨૫૭ પરમ વૈષ્ણવોને વિષ્ણુ પદની તુલસીજીની પવિત્ર કંઠીઓ તોડાવા તોડાન મચાવે છે તો જીલી પત્રથી પૂગના પાત્ર સ્માર્ત મતના સંન્યાસીઓને સ્માર્ત શિષ્યો પણ ભોજન કરાવી તુલસી પત્ર શા માટે ચઢાવે છે અને તેમ કરવા શો શાસ્ત્રાધાર છે ?

૨૫૮ આદિ શંકરાચાર્ય થયાથી પ્રથમ બ્રાહ્મણ વર્ણ હતો કે નહિ ? અને બ્રાહ્મણ ધર્મ પળાતો કે નહિ ?

૨૫૯ લોકમાં કહેવાય છે કે શંકરાચાર્ય જગદગુરુ છે, બ્રાહ્મણ તેમની આજ્ઞા પ્રમાણે ન વર્તે તો તેનું યજ્ઞોપવીત શંકરાચાર્ય લઈ લે એ વીશે આપને કંઈ પુછે તો તમે તે વિષે શું

જવાબ-આપો ! અને તમારો જનોઈ ઉપર કાંઈ હક છે ? અને છે તો શા આધારથી ? તેનો કાંઈ લેખ પત્ર છે ?

૨૬૦ આદિ શંકરાવતાર શંકરાચાર્યની સાથે પૃથ્વી ઉપર જન્મ લઈને આવેલા વિષ્ણુ આદિ દેવતાઓને મુક્ત કહો છો ? કે બદ્ધ કહો છો ? મુક્ત કહો તો મુક્તને પાછું અવતરવું પડે ખરું ? અવતરવું પડે કહો તો મુક્ત સાથી કહેવાય છે ?

૨૬૧ વિષ્ણુનું ઉપાસન છોડી છોડાવી અન્ય દેવતાઓનું ઉપાસન કરનાર કરાવનાર તે કેવા કહેવાય ?

૨૬૨ શંકરાચાર્ય થવામાં કાંઈ વેદ વિધિ છે ? હોય તો બહાર પાડશો ખરા ?

૨૬૩ શંકરાચાર્ય એવી પદવી પોતાના શુર આપી શકે છે ? કે કોઈ બીજાની પણ આપી શકાય છે ? અને તે પદવી આપવામાં કોનો અધિકાર છે ?

૨૬૪ મોક્ષમિચ્છે દધોક્ષજાત્ અર્થ મોક્ષ તો વિષ્ણુ થકીજ મળે આ વાક્ય પ્રમાણે મોક્ષ તો વિષ્ણુની ઉપાસનથીજ સર્વથા કહેલો છે તો અન્ય દેવતાઓની ઉપાસના કરનાર કરાવનારને શું મલશે ?

૨૬૫ ચતુર્વેદ્યપિયો વિષ્ણો વાસુદેવં ન વિદ્રતિ । વેદ ધાર મહાક્રાન્તસ ચૈ બ્રાહ્મણ ગર્દભઃ ॥ અર્થ ચાર વેદને જાણનારો બ્રાહ્મણ છે પણ વાસુદેવ ભગવાનની વંદના નથી કરતો તો તેને ચાર વેદના ભાર ભરથી આક્રાન્ત છે માટે તે બ્રાહ્મણ ગર્દભ છે આ શ્લોકના અર્થ પ્રમાણે ન વર્તે વર્તાવે તો તેને બ્રાહ્મણ ગર્દભ કહેવાય કે નહિ ?

૨૬૬ શ્રીમદ્ ભાગવતમાં શ્રી કૃષ્ણ નારાયણયો તેજ કહે છે કે, સ્ત્રીણાં નિરીક્ષણ સ્પર્શ મંદ્રાપ ક્ષ્વેલના દિક્ષમ ॥ પ્રાણિનો મિથુની ભૂતાન ગૃહસ્થોઽગ્રતસ્ત્યજેત્ ॥ ॥ અર્થ જે ગૃહસ્થ ન હોય (બ્રહ્મ-ચારી થાને સંન્યાસી હોય) તેણે સ્ત્રીઓના દર્શન, સ્પર્શ, બાપાણ અને હાંસી આદિકનો ત્યાગ કરવો. સાથે ઊભેલાં સ્ત્રી પુરૂષનો દૂરથીજ ત્યાગ કરવો એટલે તેઓને જોવાં પણ નહિ. આ ઉપર લખેલા ભગવદ્ વાક્ય પ્રમાણે સ્ત્રીઓનો સંસર્ગાદિકને ન ત્યાગ કરનાર અને સ્ત્રીઓની સભા ભરી હાથમાં વાણંત લઈ સામું જોઈ ધાંટા કાઢી ગાન કરનાર અથવા બીજો પ્રકારે તેઓને રાજી કરનાર બ્રહ્મચારીને બેલચારી અને સંન્યાસીને પાંતાસિ ને શંકરાચાર્યને સંકરાચાર્ય કહેવાય કે નહિ ?

૨૬૭ ભાગવત દ્વિતીય સ્કંધમાં યન્માયયાદુર્જયયમાંબ્રુવન્તિજગદ્ગુહં તેની શ્રીધરી ટીકામાં યસ્યમાયયાવિમોહિતાઃ-જે ભગવાનની દુર્જન માયાએ કરિને મોહ પામેલા પુરૂષો મને જગત્પુરૂ કહે છે પણ વાસ્તવિક હું જગત્પુરૂ નથી એવું બ્રહ્મા પોતે પણ નારદજી પ્રત્યે કહે છે સારે આ પને જગત્પુરૂ કહેનાર પુરૂષો માયાએ કરિને મોહ પામેલા ખરા કે નહિ ?

૨૬૮ બ્રહ્મા પોતે પણ જગત્પુરૂ કહેવરાવવાની ઇચ્છા ધરાવતા નથી તો આપ પોતેજ પોતાને જગત્પુરૂ કહેવરાવો છો તે ધટીત છે ?

૨૬૯ અથદિત હોય તો તે સુઝ પુરૂષોએ માન્ય કરવું કે કેમ ?

૨૭૦ તમારે વિષે પ્રવર્તેલો જગત્પુરૂ શબ્દ સશસ્ત્ર જો તમો સિદ્ધ ન કરિ શકો તો જગત્પુરૂ પ્રતારણાર્થે કહેવાય કે સાંકેતિક ?

૨૭૧ જગતગુરુને બ્રાહ્મણોના દોષનું પાપ લાગે કે કેમ ?
 ૨૭૨ પાપ લાગવાનું સ્વીકાર કરે તો વાસ્તવિક જગદગુરુને કે સાંકેતિક જગદગુરુને ?
 જે પાપ લાગે તો તેનું પ્રાયશ્ચિત્ત શું ?

૨૭૩ શ્રીમદ્ ભાગવત દશમસ્કંધના ૬૪ મા અધ્યાયમાં શ્લોક છે. કે વિપ્રં કૃતાગસેમપિ
 નૈવ દુહ્યત મામકાઃ । ધનતં बहुशमन्तं वानमस्कुरुत नित्यशः ॥ શ્રી કૃષ્ણ સ્વયં યાદવોને કહે
 છે કે અપરાધી વા પોતાને હાની કરનાર અથવા શાપ આપનાર બ્રાહ્મણનો પણ કોઈ કરવો
 નહિં પ્રત્યુત નમસ્કાર કરવો આ નિયમ આપને લાગુ પડે કે કેમ ? જે લાગુ ન પડે તો
 કારણ બતાવો ?

૨૭૪ જે આપને લાગુ પડતો હોય એવું જાણતા હો તો તેમ કરવાનું પ્રયોજન શું ?

૨૭૫ સંન્યાસીને જ્ઞાતિ કલહ કરવા કરાવવાનો અધિકાર કયા વેદમાં ? કયું સ્મૃતિમાં કે કયા
 શાસ્ત્રમાં છે ?

૨૭૬ જે તેવો આધાર સપ્રમાણ ન હોય તો અનધિકાર કાર્યમાં પ્રવૃત્ત થઈ શ્રદ્ધા દેવ
 કરવાનો હેતુ બતાવો ?

૨૭૭ સંન્યાસીને કોઈ બ્રાહ્મણ સાથે ખીજા કોઈ બ્રાહ્મણનો સંસર્ગ ન રાખવા દેવાનો
 ઉપદેશ કરવાનું પ્રતિપાદન કયા વેદમાં કે શાસ્ત્રમાં કહેલું છે ?

૨૭૮ જે અશાસ્ત્ર હોય તો તેનું માન્ય કરનાર મનુષ્યને કેવો ગણવો ?

૨૭૯ નિરપરાધી મનુષ્ય ઉપર દોષનું આરોપણ કરી દુષ્ટ ઉત્પન્ન કરનારને અધમ
 ગણાય કે કેમ ?

૨૮૦ તેવા અધમનું વચન માની પર કોલમાં પ્રવૃત્ત થનાર પાતકી કહેવાય કે કેમ ?

૨૮૧ બ્રહ્મ વૈવર્ત પુરાણના કૃષ્ણ જન્મખંડની કથાને તમે પ્રમાણભૂત માનો છો કે કેમ ?
 ભાગવત એકાદશ સ્કંધમાં ભગવાન શ્રી મુખે બોલેલા છે કે મિશ્નો ધર્મઃશર્મોઽર્હિસા—અથ
 શાંતિ અને અહિંસા (દિહ, મન અને વચનથી કોઈનો કોલ ન કરવો) આ સંન્યાસીનો મુખ્ય
 ધર્મ છે. આ પ્રમાણે શ્રી કૃષ્ણોક્ત વચનનું અતિક્રમણ કરનાર પતિત ખરો કે નહિં ?

૨૮૨ ભાગવત એકાદશ સ્કંધમાં શ્રી કૃષ્ણ પરમાત્મા સ્વયં કહે છે કે સંન્યાસીને દૈપિન
 ઉપરાંત ખીજું વસ્ત્ર રાખવાની ઇચ્છા થાય તો તેણે માત્ર દૈપિન ને ઢાંકવાનું વસ્ત્ર રાખવું.
 દંડ અને પાત્ર સિવાય ખીજું કોઈ પદાર્થ કે જેનો પ્રેખ્યોરચારણ પહેલાંજ ત્યાગ કરેલો છે
 તેનો પરિગ્રહ આપત્કાળ સિવાય કરવો નહિં આ ભગવત્પ્રતિપાદિત નિયમને ઉલ્લંઘી ખોતે
 સંન્યાસી છતાં ત્યાગ કરેલા વિષય સંબંધી સુખના પુનઃ ઉપભોગ માટે અનેક પ્રકારે શિષ્ટ
 ગૃહસ્થોની આજીજી કરી શંકરાચાર્ય પદને સંપાદન કરી શ્રી ભગવદ્ ગીતામાં શ્રી કૃષ્ણ પરમાત્માએ
 કહેલા આસુરી સ્વાભાવવાળાની માફક આત્મ સંભાવિતાઃ । સ્તબ્ધા ધનમાન મદાન્વિતાઃ
 પોતાના મનથીજ મોટા માનનારાઓ, અલંત અનમ્ર અને ધન, માન તથા મદથી ભરપૂર રહેલા
 આદ્યોઽભિજનવાનસ્મિ કોઽન્યોઽસ્તિ સદ્વશોમયા । યદ્યે દસ્વામિ મોદિષ્યે
 इत्यज्ञान विमोहिताઃ હું ધનવાન છું, કુલીન છું, મારા ગુરુ આ જગત્માં ખીજો કોઈ
 છે. હું યજ્ઞન કરિશ, હું દાન આપીશ, હું હર્ષ પામું છું આવા અજ્ઞાનથી અલંત મોહિત

થએલા અને વિદ્યા વિનય સંપન્ને બ્રાહ્મણે ગવિ હસ્તિનિ । યુનિચૈવશ્ચ પાકૈચ પંડિતાઃ
સમદર્શિનઃ વિદ્યા અને વિનય સંયુક્ત બ્રાહ્મણને વિને, ગાયને વિને તેમજ હસ્તિને વિને તથા
શ્વાન અને સાંડાળને વિને જ્ઞાન દૃષ્ટિથી અવલોકન કરનારા પંડિતો સમદર્શી હોયછે તે અનુસંધાનને
છોડી દઈ મદાંધ થઈ ગએલા તેમજ ઉચ્છંખલની પેઠે ભાપણુ તથા ક્રિયા કરનાર સંન્યાસી
અથવા શંકરાચાર્ય તરીકે લોકમાં પ્રસિદ્ધ થઈ એક મોટા ધાર્મિક અને વૈદિક સંપ્રદાય ઉપર મિથ્યા
આરોપ મુઠા અનેક જતાના મનને દુઃખ ઉત્પન્ન કરનાર સંન્યાસી કહેવાય કે કેમ ? અને
તેઓ કહેવાતો સંન્યાસી આદ્ય શંકરાચાર્યના પવિત્ર પદ પર આરૂઢ થવા પાત્ર કહેવાય કે કેમ ?

૨૮૩ જ્ઞાનાતિરિક્ત કાંઈ પદાર્થ તમો માનો છો ? જે માનતા હો તો કેવી રીતે ?
અને જે ન માનો તો શું શ્રુતિ પ્રમાણુ છે ?

૨૮૪ સતઃ સજ્જાયતે—સત્ત્વમાંથી સત્ થાય છે ? અસત્ત્વમાંથી થાય નહિ. જ્યારે
પદાર્થ માત્ર સદ્રુપ હોય અને તેમાંથી સદ્રુપ જગત્ બની શકે ત્યારે ઇશ્વર એવા કોઈ કર્તાની
શી જરૂર છે ?

૨૮૫ ઇશ્વર પોતે પણ અસત્ત્વમાંથી તો સત્ પદાર્થ બનાવી શકનાર છેજ નહિ ત્યારે
ઇશ્વરની જરૂર ક્યાં રહિ ? આ પ્રશ્ન વિને આપ જવાબ શો આપો છો ?

૨૮૬ ન્યાય તથા વૈશેષિકવાળાઓએ એવો નિર્ણય કર્યો છે કે—“વિશ્વની ઉત્પત્તિ પરમાણુથી
ધર્મ છે. અને તે પરમાણુને ટ્રેરનાર નિમિત્ત ઇશ્વર છે” આ મત પ્રમાણુ અતિ સૂક્ષ્મ પરમાણુ
સૃષ્ટિનું ઉપાદાન કારણુ છે. ટ્રેરનાર ઇશ્વર નિમિત્ત છે. આન્યાય વૈશેષિક મત સામે તમારો
શો અભિપ્રાય છે ?

૨૮૭ અવિકૃત પરિણામવાદ—(એટલે વિદ્યાર પામ્યા વિના પરિણમતું તે જગદ
કનકતું કુંડલાદિ રૂપે થતું તે) આ વાત કેની છે તે આપ જાણો છો ?

૨૮૮ અને ઉપર લખેલા અવિકૃત પરિણામવાદને તમો માનો છો ?

૨૮૯ જે તમો માનતા હો તો તમારા અદ્વૈત મતને બાધ લાગે કે નહિ ? અને જે ન
માનતા હો તો તમો પોતાને એ વાદને ખંડન કરવાની સત્તા છે ? હોય તો લગાર કરી
જતાવો જેમજે ?

૨૯૦ શ્રી ભગવદ્ગીતામાં શ્લોક છે કે—અપિ चेदसि पापेभ्य सर्वेभ्यः पापकृत्तमः ॥
सर्व ज्ञानप्लवं नैव वृजिनं संतरिष्यसि ॥ શ્રી કૃષ્ણ પરમાત્મા કહે છે કે, હે અર્જુન ! કદાપિ
સર્વ પાપિષ્ઠોથી પણ અધિક પાપિષ્ઠ તું હોઈશ. તોપણ તે સર્વ પાપને જ્ઞાનરૂપ નૌકા થકી
નિશ્ચે સહજમાં તરી જઈશ. આ નિયમમાં અન્યોન્યાશ્રય દોષ પ્રાપ્ત થાય છે. જે જ્ઞાનિ હોય
તેનેજ જ્ઞાનરૂપ નૌકા કહિ શકાય. પાપનો ક્ષય થયા વિના અંતઃકરણની અશુદ્ધિના હેતુથી જ્ઞાન
નૌકા પ્રાપ્ત થાય નહિ તો બેયમાં પ્રથમ જ્ઞાનને પાપક્ષયની અપેક્ષા છે. • તેમજ પાપક્ષયને
જ્ઞાનની અપેક્ષા છે. એવી રીતે પ્રાપ્ત થએલા અન્યોન્યાશ્રય દોષનો પરિહાર શી રીતે થાય ?

૨૯૧ આમાં કહેલી જ્ઞાન નૌકાનો તમારે સંબંધ થયો છે ?

૨૯૨ જો ન થયો હોય તો ઉપદેશ આપવાનો અધિકાર તમને ગીતાના અભિપ્રાય મુજબ પ્રાપ્ત ન થયો ગણાય-ગીતામાં શ્રીકૃષ્ણચંદ્રનું વચન છે કે-**ઉપદેક્ષ્યન્તિતે જ્ઞાનં જ્ઞાનિનસ્તત્ત્વદર્શિનઃ ॥** હે અર્જુન ! તત્ત્વદર્શી જ્ઞાનિ પુરૂષો તેને જ્ઞાનનો ઉપદેશ કરશે આ વાક્યનો વિરોધ તમારે ગણે પતિત થાય કે નહિ ?

૨૯૩ જો જ્ઞાન નોકા પ્રાપ્ત થઈ હોય તો ધોલકામઠના શંકરાચાર્ય સાથે જીવીકા માટે કોર્ટમાં કેસ ચલાવ્યાનું પ્રયોજન શું ?

૨૯૪ જો પ્રયોજન ન હોય તો-**વિના પ્રયોજનં મંદોઽપિનપ્રવર્ત્તતે** અર્થે યુદ્ધિવાળો પણ પ્રયોજન વિના કોઈ કાર્યમાં પ્રવૃત્ત થતો નથી તો જ્ઞાનાશ્રમમાં રહેલા કહેવાતા યુદ્ધિશાલી તમારે પ્રવૃત્ત થવાનો હેતુ શો ?

૨૯૫ યતિને સ્ત્રીયોના ગુણ શ્રવણનો નિષેધ છે છતાં તેમ કરે તો શું પ્રાયશ્ચિત ?

૨૯૬ સંન્યાસી થઈને પ્રીતિએ કરીને બળે સ્ત્રીયો પાસે રાખે તો તે દુષ્ટને શું પાપ થાય ?

૨૯૭ પરમહંસ હોય પણ પરમપ્રિય સ્ત્રીયો સાથે હાસવિનોદ કરનારને તથા તેંણીઓનાં દર્શનથી કૃતાર્થ માનનારને શું વિશેષણ ધટે ?

૨૯૮ સંન્યાસી થઈને આઠમા પ્રકારનું બ્રહ્મચર્ય (સ્ત્રીનો સાક્ષાત્ સંગ જુન કરવો) તેને વારંવાર લોપે તેનું શું પ્રાયશ્ચિત ?

૨૯૯ યતિયોને જો મનમાં સ્ત્રીયોના સંકલ્પ થતા હોય તો તેના નિવારણનો ઉપાય શો ?

૩૦૦ જે સંન્યાસી અથવા તેનાથી પણ મોટો તે પોતેજ પતિત હોય છતાં બીજા ધર્મિષ્ઠ બ્રાહ્મણાદિકને પતિત કહે તે કોઈ નરકનો અધિકારી થાય કે કેમ ?

૩૦૧ આપે સિદ્ધપુર માજીસ્ટ્રેટની કોર્ટમાં પ્રતિજ્ઞા ઉપર જુબાની આપેલી તેમાં કહેલું કે “હું નંજુરી બ્રાહ્મણ છું” તે વાત ખરી કે નહિ ?

૩૦૨ ખરી હોય તો શંકરાચાર્યના શાપમાં આવો કે નહિ ? ન આવો તો પ્રમાણ બતાવો ?

૩૦૩ શ્રીમદ્ ભાગવતના એકાદશ સ્કંધમાં કહેલું છે કે **નાચરેચસ્તુ વેદોક્તઃ સ્વયમર્જોઽજિતેન્દ્રિયઃ ॥ વિકર્મ્મણાહ ધર્મેણમૃત્યોર્મૃત્યુ મુપૈતિસઃ ॥** પોતે અજ્ઞાની તેમજ ઇંદ્રિયોને આધીન હોય છતાં વેદોક્ત કર્મ (સંધ્યા અગ્નિહોત્રાદિક) ન કરે તો વિહિત કર્મ ન કરવા રૂપ અધર્મ કરીને મૃત્યુ થકી મૃત્યુને પામે છે અર્થાત્ તેનું કલ્યાણ થતું નથી આ નિયમ દંભી સંન્યાસીને લાગુ પડે કે કેમ ?

૩૦૪ સંન્યાસી થઈને જગતમાં લોકોને ભરમાવવા માટે અને પોતાની મોટા વધારવા વાસ્તે જુડી વાતો ફેલાવે તે યોગ્ય કહેવાય ?

૩૦૫ પતિત સંન્યાસીનું બ્રાહ્મણો વંદન કરે તો તેનું પુન્ય અથવા પાપ જે થાય તે સપ્રમાણ બતાવો ?

૩૦૬ પતિત સંન્યાસી સાથે સંસર્ગ (સંબંધ) કરે તે વેદિક કે અવેદિક ?

૩૦૭ સોડવાટરની બાટલીઓનું પાન કરનાર વૈદિક કે કેમ ?

૩૦૮ બ્રાહ્મણ થઈને સંધ્યાદિ નિત્ય કર્મનો પરિત્યાગ કરે તે અવૈદિક કે કેમ ?

૩૦૯ યતિ અથવા યતિઓનો ગુરૂ થઈને પદ્મંગ ઉપર શયન કરે તેને નીચ્ચ કહેવાય કે નહિ ?

૩૧૦ સંન્યાસી થઈને વિધવાનો સ્પર્શ કરે તો શું પ્રાયશ્ચિત ?

૩૧૧ યતિને વિધવાનો સાક્ષાત્ સંગ કરવાથી શું દૂષણ લાગે ?

૩૧૨ ત્રિવિધં નરકસ્યેદં દ્વારં નાશનમાત્મનઃ ॥ કામઃ ક્રોધ સ્તથા લોભ સ્તસ્મા દેતવઃ ત્રયંસજ્યેત્ ॥ શ્રી કૃષ્ણ કહે છે કે હે અર્જુન ! ત્રણ પ્રકારનું નરકનું દ્વાર છે. કામ, ક્રોધ તથા લોભ માટે એ ત્રણનો ત્યાગ કરવો. આ શ્રી ભગવદ્ગીતાક્ત નિષેધ સંન્યાસીને લાગુ પડે કે કેમ ?

૩૧૩ જો ન પડે એમ કહો તો તે શા આધારથી ?

૩૧૪ યતિ થઈને પાલખી અથવા મેના ઉપર આરૂઢ થાય તે યતિની મતિ મલિન ગણાય કે નહિ ?

૩૧૫ યતિ થઈને અથ અથવા હસ્તિ ઉપર વિરાજમાન થાય તો સશસ્ત્ર કે અશસ્ત્ર ?

૩૧૬ વિશ્વેશ્વરી પદ્ધતિ કે જે ગ્રંથ સ્માર્ત મતમાં અતિ પ્રમાણુ ભૂત ગણાય છે તેમાં કહેલા યતિ ધર્મો પરિત્રાજઙાચાર્યને પાલવાની ફરજ છે કે કેમ ? જો ન ફરજ હોય તો તેનો શાસ્ત્રાધાર શો ?

૩૧૭ સંન્યાસોપનિષદમાં કહેલું છે કે—વૃતંશ્ચમૂત્ર સદૃશં મધુસ્યાત્સુરયાસમં ॥ તૈલંમૂકરમૂત્રંસ્યાત્સૂપંલથુનસંમિતમ્ ॥ યતિ જો પોતાનું કરીને ધૂત રાખે તો તેને શ્વાનના મૂત્ર તુલ્ય જાણવું અને મધ રાખે તો સુરા તુલ્ય જાણવું તેમજ તેલ રાખે તો ભુંડના મૂત્ર તુલ્ય જાણવું. અને દાઢને પોતાની કરીને રાખે તો તેને લસણ તુલ્ય જાણવી. આ વાક્યને તમે પ્રમાણુ ભૂત માનો છો કે કેમ ?

૩૧૮ બ્રાહ્મણ યોનિમાં જન્મ પામીને કન્યાવિક્રય કરે તે અધમ ગણાય કે કેમ ?

૩૧૯ ઉપર કહેલા બ્રાહ્મણને શાસ્ત્ર મુજબ પ્રાયશ્ચિત શું ?

૩૨૦ કન્યાવિક્રય કરનાર બ્રાહ્મણાદિકને અધમ કહો તો તેવાઓનું દ્રવ્ય શંકરાચાર્ય ભેટ તરીકે ગ્રહણ કરી શકાય ?

૩૨૧ તેવા બ્રાહ્મણોનો સંસર્ગ યતિથી અથવા શંકરાચાર્યથી રાખી શકાય ? જો ન રાખી શકાય તથાપિ રાખતા હો તો તેનું પ્રાયશ્ચિત ખરૂં કે કેમ ?

૩૨૨ રાગંદ્વેષં મદંમાયાં દ્રોહંમોહં પરાત્મસુ ॥ ષડૈતાનિ યતિર્નિત્યં મનસાડ પિનચિન્તયેત્ ॥ અર્થ—રાગ. (વિપયની ઈચ્છા) દ્વેષ—મદ—માયા—દોહ—(કાચીક વાચીક—માનસીક) મોહ (વિપરીતપણું) આ છ બાબતને કોઈ સામા પ્રાણિના આત્મા વિશે મને કરીને પણ સંન્યાસી ચિંતવન શી કરે. આ ઉપનિષદ વગરન પ્રમાણુ સંન્યાસી થઈને અનેક પદાર્થ સંપાદન કરવાની

મજ્જા રાખવી કે કોઈ સજ્જનો ઉપર દ્વેષ કરવો કરાવવો વિના કારણે ગરીબ બ્રાહ્મણોનો મોહ કરવો કરાવવો તથા અનેક પ્રકારે માયા એટલે કપટમય કામો કરવાં આવાં અનેક અયોગ્ય કૃત્યો સંન્યાસીઓને યોગ્ય છે એમ માનો છો ?

૩૨૩ જો ન માનતા હો તો આવું કામ કરનારને સંન્યાસી ધર્મથી પતિત, અધર્મી, દુરાચારી એમ કહેવાય કે કેમ ?

૩૨૪ શ્રીમાન પૂજ્ય શંકરાચાર્યનો શ્રાપ છતાં વેદાદિકને ભણનારા નંબુરી બ્રાહ્મણો મહા પુરુષના કોહી કહેવાય કે નહિ ?

૩૨૫ ન સંભાષયેત્ સ્ત્રિયં કાંચિત્પૂર્વ દૃષ્ટાંચ ન સ્મરેત્ ॥ કથાંચ વર્જયેત્તાસાં ન સ્પૃશેત્ લિખિતામપિ ॥ ॥ ભાવાર્થ-સંન્યાસી કોઈ સ્ત્રીની સાથે ન બોલે અને પ્રથમ દેખેલી સ્ત્રીને ન સંભારે તથા સ્ત્રીઓની કથાને (વાર્તાને) ત્યાગ કરે તથા ચિતરેલી સ્ત્રીને પણ જુવે નહિ-આ ચાર જાળતનો મોહ કરીને સ્ત્રીઓ સંઘાથે આચરણ કરનાર યતિ (સંન્યાસી) તું ચિત્ત અવશ્ય વિકાર પામે છે. અને તેમ થવાથી સંન્યસ્ત ધર્મથી નષ્ટ થાય છે આ ઉપનિષદ વચન પ્રમાણે જો સંન્યાસી ન બ-તે તેને સંન્યાસી કહેવાય ખરો ?

૩૨૬ તમરા મતમાં બીક્ષા શબ્દનો અર્થ શો થાય છે ?

૩૨૭ સંન્યાસીને પકવાન-છર્ણ વસ્ત્ર-જલ-એ સીવાયની બિક્ષા લેવાનો શ્રુતિ સ્મૃતિમાં અધિકાર છે ?

૩૨૮ અધિકાર ન હોય અને અન્ય પદાર્થની (દ્રવ્યાદિકની) બિક્ષા કરે તો તે સંન્યાસી વાંતાશી-યતિ ધર્મ ભ્રષ્ટ કહેવાય કે નહિ ?

૩૨૯ શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતામાં કહ્યું છે કે-યસ્તુ કર્મ ફલં સત્ક્રવા કાર્યં કર્મ કરોતિયઃ ॥ સ સંન્યાસી ચ યોગીચ ન નિરગ્નિર્ન ચાક્રિયઃ ॥-અર્થ-જો મુમુક્ષુ નિત્ય નૈમિત્તિક આદિ કર્મના ફલનો ત્યાગ કરીને અર્થાત તે તે કર્મ ફલની આકાંક્ષા ન રાખીને વિહિત કર્મ કરે છે તેજ સંન્યાસી તેમજ યોગી છે પરંતુ અગ્નિનો સ્પર્શ નહિ કરવાથી અને ક્રિયાઓના ત્યાગ કરવાથી સંન્યાસી અથવા યોગી કહિ શકતો નથી-આ વચન પ્રમાણે સંન્યાસી ન હોય કેવળ કાપાય વસ્ત્રોથી સંન્યાસીપણું બતાવનાર વાસ્તવિક સંન્યાસી કહિ શકાય ?

૩૩૦ પ્રાયશ્ચિત્તેન્દુ શેખરમાં પરિપદ વિધિને વિષે-યતિવર્જ યતીને નિષેધ કરીને-પરિપદનું વિધાન કરેલું છે તે નિષેધ યતિ પતિને પ્રાપ્ત થાય કે નહિ ? જો ન થાય તો તેનું શું પ્રમાણ ?

૩૩૧ સંન્યાસોપનિષદમાં કહ્યું છે કે-યુક્તોત્સર્ગો દિવાસ્વાપો ભિક્ષા ચારસ્તુ તૈજસમ્ ॥ વિષં ચૈવાયુધં વીજં હિંસા તૈક્ષ્ણ્યં ચ મૈથુનં ॥ પ્રતિષિદ્ધા નિચૈતાનિ સેવમાનો વ્રજેદ્વયઃ ॥ વીર્યનો ઉત્સર્ગ દિવસે શયન કરવું, સોના રૂપાનું ભિક્ષા પાત્ર રાખવું, અરીણુ હથીઆર વિંજણા હિંસા (કોઈ પ્રાણી માત્રની લાગણી દુઃખાવવી) કઠોરપણું અને મૈથુન એટલું સંન્યાસીને નિષિદ્ધ છે છતાં તેનું જો સેવન કરે તે અધોગતિને પામે. આ વચન મુજબ ઉપર કહેલા નિષિદ્ધ પદાર્થોનો પરિગ્રહ કરનાર સંન્યાસી જગદ્ગુરુ તરિકે લોકમાં વિખ્યાત હોય તો અધોગતિનો પાત્ર ખરો કે કેમ ?

૩૩૨ બ્રહ્મ સત્યં જગન્મિથ્યા જીવો બ્રહ્મૈવનાપરઃ । એક બ્રહ્મજ સત્ય છે. જગત (ચરાચરાત્મક પદાર્થાદિ) અસત્ય છે. અને જીવ બ્રહ્મ રૂપજ છે. પણ તેથી પ્રથક નથી આ પ્રમાણે વિવર્તિવાદમાં જગતનો અત્યંત ભાવ માનવામાં આવે છે. તો તે સિદ્ધાંતને અનુસરનાર જગદ્ ગુરુ શી રીતે થઈ શકે ?

૩૩૩ જે થઈ શકે એમ કહો તો તમે પોતેજ સ્વસિદ્ધાંતનો ભંગ કર્યો એમ કહેવાય કે કેમ ?

૩૩૪ શારદા મહાના શંકરાચાર્ય રાજરાજેશ્વરાનંદના પહેલાં તે ગાદીનું માલકીપણું જીજ્ઞાસા નામની કોઈ સ્ત્રીનું હોવાનું જણાય છે તે જીજ્ઞાસાએ રાજરાજેશ્વરાનંદને ગાદી સોંપવાનું કહેવાય છે તે વાત ખરી છે કે કેમ ?

૩૩૫ જે ખરી કહો તો સ્ત્રી પાસેથી સંન્યાસીને ગાદિ ગ્રહણ કરવાનો અધિકાર વૈદિક કે અવૈદિક ?

૩૩૬ મજકુર જીજ્ઞાસાની જ્ઞાતિ કઈ ?

૩૩૭ જીજ્ઞાસાના પહેલાં તે ગાદી ઉપર કોનું માલકીપણું હતું ?

૩૩૮ વિધવા સ્ત્રીઓ સંન્યાસીના ચરણનો સ્પર્શ કરે અને સંન્યાસી થકી સધવા તથા વિધવાઓ ગીતા ભણે તો તેમાં સંન્યાસીને કિંવા તે સ્ત્રીઓને કાંઈ પ્રત્યવાય (પાપ) લાગે ?

૩૩૯ શીવજીનાં સદસ્ય નામ, તથા ગણપતિનાં સદસ્ય નામો કયા વેદમાં છે ? વેદમાં ન હોય તો અવૈદિક કહો છો ?

૩૪૦ યોયો યાંયાં તનું ભક્તઃ શ્રદ્ધયાઽ ચિંતુ મિચ્છતિ ॥ તસ્ય તસ્યા ચલાં શ્રદ્ધાં તમેવ વિદ્ધામ્યહમ્ ॥—જે જે ભક્ત જે જે પોતાની ભૂતિને (પોતાના અવતાર અથવા દેવને) શ્રદ્ધાએ કરીને પૂજવાને ઇચ્છે છે. તે તે ભક્તને અચલ શ્રદ્ધા હુંજ આપું છું—આ શ્રી કૃષ્ણના વચન પ્રમાણે ભગવદ્વતાર અથવા દેવનું અર્ચન કરનાર હોય તેને સ્વયં પરમાત્માએ આપેલી શ્રદ્ધાથી કરેલું ઉપાસનાદિક કૃત્ય સશસ્ત્ર કહો છો કે કેમ ?

૩૪૧ જે અશસ્ત્ર કહો તો તેનું શસ્ત્ર પ્રમાણથી ખંડન કરો ?

૩૪૨ અજ્ઞાનથી મોહિત થએલા અરબુનને મોહ નિવૃત્તિ માટે શ્રી કૃષ્ણપરમાત્માએ ગીતાના દ્વિતીયાધ્યાયમાં કહેલું છે કે,—**નત્વૈવાહં જાતુનાસંનત્વંનેમેજનાધિપાઃ ॥ ન ચૈવ નભવિષ્યામઃ સર્વે વયમતઃપરં ॥** તું હું અને આ સર્વે રાજાઓ ક્યારેય પણ નહિં હતા એમ નહિ અર્થાત્ હતાજ, હવે પછીના ભવિષ્ય કાળમાં નહિ થઈએ એમ નહિં. કિંતુ થઈશુંજ—આવી રીતે તત્ત્વ જ્ઞાન શ્રી કૃષ્ણ પરમાત્માએ પારમાર્થિક દશા સંબંધી કહેલું છે માટે જીવ અને ઇશ્વરનો ભેદ વાસ્તવિકજ છે છતાં સ્માર્ત મતમાં જીવ ઇશ્વરનો અભેદ માનવામાં આવે છે તે શા પ્રમાણથી ?

૩૪૩ શ્રીમદ્ ભાગવતમાં કહેલું છે કે—**દરિદ્ર સ્યૈવ યુજ્યન્તે સાધવઃ સમદાર્શિનઃ ॥**—દરિદ્ર પુરૂષનેજ સમદર્શિવાળા સાધુ પુરૂષો મળે છે આ વચનમાં વિરોધાપત્તિ આવે છે કે જ્યારે દરિદ્રનેજ સાધુ પુરૂષો મળે છે અને ધનાઢ્યને તે મળતા નથી ત્યારે સમદર્શિવાળા શી રીતે કહી શકાય ?

૩૪૪ તોપણ સમદર્શિવાળા કહેતા હો તો શી રીતે ?

૩૪૫ સમદર્શિવાળા ન કહે તો ઉક્ત શ્લોકમાં આવતા વિરોધનો પરિહાર બતાવો ?

૩૪૬ સ્કંદ પુરાણમાં શ્રી શીવ, અને ઋષિ પત્નિયો સંબંધી કથા છે જેમાં લિંગ પૂજનનું શ્રેષ્ઠ રીતે પ્રતિપાદન કરેલું છે તે કથાને તમો વાસ્તવિક કહો છો કે અલંકારિક કે કેવિ ?

૩૪૭ વૈષ્ણવાનામહંશંભુઃ—શ્રી કૃષ્ણ વિભૂતિ અધ્યાયમાં કહે છે કે ભગવદ્ ભક્તોના મધ્યે શંકર મારી વિભૂતિ છે ત્યાં વિભૂતિ કેવા પ્રકારની સમજવી ?

૩૪૮ માહિંસ્યાત્સર્વાભૂતાનિ—કોઈ જીવ પ્રાણીમાત્રની હિંસા (મન વચન અને દેહ કરીને કોહ) ન કરવી—આ શ્રુતિ સિદ્ધાંત સંન્યાસીને લાગુ પડે કે કેમ ?

૩૪૯ જે લાગુ પડવાનું કહો તો અહર્નિશ બ્રાહ્મણાદિકને દુઃખ ઉત્પન્ન કરવામાં મન તથા દેહને જોડનાર સંન્યાસી, સંન્યાસી કે સત્યાનાશી ?

૩૫૦ શ્રી વ્યાસજીના પુત્ર શ્રી શુકદેવજીને બ્રહ્મચર્યાશ્રમનિષ્ઠ કે સંન્યાસી જેમાંથી શું કહો છો ? જે કહો તે પ્રમાણ સાથે બતાવો ?

૩૫૧ અમદાવાદના સુતાર નાગરજી પિતાંબરે “ બ્રાહ્મણ નિર્ણય ” નામની ચોપડી છપાવી પ્રસિદ્ધ કરેલી છે તેમાં શંકરાચાર્ય પદ વિષે કેટલીક હકિકત લખી છે તે તમારે માન્ય છે ?

૩૫૨ જે માન્ય ન હોવાનું કહો તો તેનું તમે કાંઈ ખંડન કર્યું છે ?

૩૫૩ પુરાણ અને સદાચારનો વિરોધ આવે તો એ જેમાં કોનું પ્રમાણ બલવાન માનો છો, તે સશસ્ત્ર બતાવો ? જે સદાચાર શ્રુતિ સ્મૃતિના વિરોધ અસ્તી હોય તેને સદાચાર કહી શકાય ?

૩૫૪ શ્રી કૃષ્ણપરમાત્માએ શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતામાં કહ્યું છે કે—**સર્વધર્માન્પરિત્યજ્ય-મામેકં શરણં વ્રજ ॥ અહંત્વાં સર્વપાપેભ્યો મોક્ષ યિષ્યામિ માયુચઃ ॥**—હે અર્જુન—સર્વ ધર્મોનો ત્યાગ કરીને એક મારા શરણને પ્રાપ્ત થા. હું તને સર્વ પાપ થકી મુકાવીશ. આ ઉપદેશમાં ધર્મનું ખંડન થયું. ભગવાનનો અવતાર ધર્મને પ્રતિપાદન કરવા પ્રગટ થાય છે છતાં ધર્મનો ત્યાગ કરવાનો ઉપદેશ કરવાનો હેતુ બતાવો ?

૩૫૫ પરાશર સ્મૃતિમાં કહેલું છે કે—**શિરઃપ્રાવૃત્તકંઠં વા મુક્તકચ્છં શિર્ષોડપિવા ॥ વિના યજ્ઞોપવીતેન આચાન્તોડપ્યશુચિર્ભવેત્ ॥** શિરો વેષ્ટન કરીને અથવા કંઠ ઉપર વસ્ત્રનું આચ્છાદન કરીને તથા કચ્છ (કાછડી) ખોસ્યા વિના અને શિખા બાંધ્યા વિના તેમજ યજ્ઞોપવીત ત્યાગ કરીને આચમન કરે તોપણ આચમન કરનાર અપવિત્ર રહે છે, અર્થાત્ આચમનનું ફલ તેને પ્રાપ્ત થતું નથી. હવે આપને કચ્છ—શિખા—યજ્ઞોપવીત એ ત્રણ પૈકી એક પણ હેયાનું જણાતું નથી તો આ નિયમ મુજબ આચમન ન કરવાથી આપને અપવિત્રતા રહે છે કે કેમ ?

૩૫૬ અને જ્યારે અશુચિ રહીને ચંદ્ર મૌલીશ્વર (શંકર) અને દ્વારકાધીશ તથા શારદાંબા (સરસ્વતી) વિગેરે દેવતાઓનું અર્ચન કરવાનો અધિકાર સશસ્ત્ર કહેવાય ?

૩૫૭ પારાશર વચન છે કે **દક્ષિણાર્થતુયોવિપ્રઃ શૂદ્રઃપ્રજુહ્યાત્ હવિઃ ॥ બ્રાહ્મણ સ્તુમૈવેચ્છદ્રઃ શૂદ્રસ્તુબ્રાહ્મણોભવેત્ ॥** દક્ષણને માટે જે બ્રાહ્મણ શૂદ્રને હવિષાન્ન હોમાવે તે બ્રાહ્મણ શૂદ્રપણને પામે અને હોમનાર શૂદ્ર તે બ્રાહ્મણપણને પામે વર્તમાન કાળમાં કેટલાએક બ્રાહ્મણો દ્રવ્યના લોભથી શૂદ્રને હોમ કરાવે છે અને શૂદ્રે અર્પણ કરેલાં દ્રવ્યાદિક પદાર્થનો સંગ્રહ કરે છે. તેને ઉક્ત સ્મૃતિ વચનથી શૂદ્રતા પ્રાપ્ત થતાં તેની સાથે સંસર્ગ કરનારને કિંવા તેવા બ્રાહ્મણની ભેટ આદિક ગ્રહણ કરનારને શૂદ્રપણું પ્રાપ્ત થાય કે નહિ ?

૩૫૮ જે ન ચવાતું કહો તેનો શાસ્ત્રાધાર બતાવો ?